

Tēvijas Sargs

«Elite 2007»

Militārajai
policijai – 10 gadi

Jūlijs

2007

Latvijas

militārā

hronika,

jaunumi,

fakti,

sasniegumi

militārais
žurnāls

Latvijas ziņas 2

Ārzemju ziņas 4

Latvijai jauns prezidents un
bruņoto spēku virspavēlnieks 6

NBS virsnieki iegūst jaunas
zināšanas *BALTDEFCOL* 7

Patruļkuģu eskadrai trīs gadi 8

Militārajai policijai – 10 gadi 10

Jaunsardze 15. gadadienas krustcelēs 12

Jo vairāk profilaktisku pasākumu,
jo mazāk darba 14

Pieredze starptautiskajās mācībās
«Elite 2007» Vācijā 16

Svin ASV Neatkarības dienu 22

Mainās *BALTRON* komandieri 26

Sporta ziņas 27

Līnas Čankas ieroču māsas 28

Prūsijas brīnumieroči 30

Militārā mozaika 33

Sandris Šika uzvar
CISM pasaules čempionātā 34

25. 06. 2007.

Aizsardzības ministrs Atis Slakteris un Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs Aizsardzības ministrijā tikās ar Gruzijas Eiropas un eiroatlantiskās integrācijas valsts ministru un premjerministra vietnieku Giorgiju Baramidzi.

Atis Slakteris, tiekoties ar G. Baramidzi, uzsvēra, ka Latvija stingri atbalsta Gruzijas īstenotās drošības un aizsardzības reformas un integrācijas procesu NATO. Viņš ir gandarīts par abu valstu intensīvo sadarbību aizsardzības jomā.

«Latviju un Gruziju saista kopīgi vēstures notikumi, tāpēc mūsu valstī labi izprot situāciju Gruzijā, kā arī problēmas, ar kurām tai nākas saskarties valsts aizsardzības nostiprināšanas procesā,» teica ministrs.

E. Rinkēvičs sarunu laikā ar G. Baramidzi atzinīgi novērtēja Gruzijas straujo un sekmīgo progresu aizsardzības sistēmas reformu īstenošanā. Pievērsoties Latvijas un Gruzijas pašreizējai sadarbībai aizsardzības jomā un turpmākajiem plāniem, G. Baramidze pateicās par Latvijas Aizsardzības ministrijas padomnieku ieguldījumu, kas veicina Gruzijā notiekošās reformas. E. Rinkēvičs informēja, ka Aizsardzības ministrijas speciālisti turpinās Gruziju konsultēt jautājumos, kas skar aizsardzības nozari. «Latvija arī turpmāk atbalstīs Gruzijas karavīru apmācību Baltijas aizsardzības koledžā Tartu un Jūras spēku mācību centra ūdenslīdzēju skolā Liepājā,» norādīja valsts sekretārs. Latvijas puse apliecināja gatavību turpināt abu ministriju sadarbību sabiedrības informēšanas un publiskās diplomātijas jomā. E. Rinkēvičs pateicās par Gruzijas piedāvāto iespēju Latvijas karavīriem mācīties Kalnu apmācību centrā, kas īpaši noderēs tiem, kuri gatavojas dalībai starptautiskajās operācijās.

26. 06. 2007.

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga pasniedza Triju Zvaigžņu ordeni Aizsardzības ministrijas valsts sekretāram Edgaram Rinkēvičam.

«Ar šo augstāko valsts atzinību es vēlos atzīmēt Latvijas kā valsts dziļo parādu un pateicību, ko izjūtu pret jūsu ilggadējo darbu Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra amatā, taču īpaši nopelni jums ir bijuši NATO galotņu tikšanās rīkošanā 2006. gadā Rīgā. Par to esmu dzirdējusi ārkārtīgi sirsnīgas, izjustas un slavinošas atsauksmes, un tas ir tiešām īpašs notikums Latvijas vēsturē. Es domāju, ka jūsu nopelni Latvijas drošībā arī ir pietiekami unikāli visai Latvijas vēsturei. Par to jums visdziļākais paldies. No sirds apsveicu jūs!» apsveikuma uzrunā teica Vaira Vīķe-Freiberga.

Pateicoties par nozīmīgo ieguldījumu NATO galotņu sanāksmes organizēšanā, Viestura ordenis tika pasniegts Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra vietniekam aizsardzības plānošanas jautājumos Jānim Karlsbergam,

Aizsardzības ministrijas NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmes organi-

zācijas biroja Koordinācijas nodaļas vadītājam Kasparam Galkinam un Aizsardzības ministrijas Krīzes vadības un mobilizācijas departamenta direktora vietniekam Jānim Garisonam.

«Valsts prezidentes kundze, godātie klātesošie! Es gribētu visu mūsu vārdā, kas šodien esam saņēmuši šos valsts apbalvojumus, pateikt paldies jums un Ordeņu kapitulam par augsto vērtējumu, kas mums ir izrādīts, gan valsts vārdā, gan jūsu personīgā vārdā. Es gribētu arī teikt lielu paldies jums par visu to ieguldījumu, ko esat devusi pēdējo astoņu gadu laikā kā Valsts prezidente gan valsts drošības, gan aizsardzības stiprināšanā. Jāsaka, ka NATO samits ir bijis kulminācija visam šim darbam. Mēs ļoti labi zinām, ka šis samits nebūtu noticis bez jūsu personiskās līdzdalības un aktīvas darbības gan ārpolitiski, gan iekšpolitiski, gan arī īpaši, protams, drošības politikas jomā. Par to mums jāsaka jums liels paldies un jācer, ka jūs turpināsit tikpat aktīvi darboties gan šeit Latvijā, gan ārpus Latvijas, gan nesot Latvijas vārdu pasaulē, gan stiprinot mūsu valsts drošību arī turpmāk,» pateicoties par saņemtajiem apbalvojumiem, teica Edgars Rinkēvičs.

27. 06. 2007.

Latvijas Nacionālajā operā notika NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmei veltīto dokumentālo materiālu prezentācijas pasākums «Atskats uz NATO Rīgas samitu». Pasākuma viesus uzrunāja Latvijas Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, aizsardzības ministrs Atis Slakteris un Aizsardzības ministrijas (AM) valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs. Pasākuma laikā notika dokumentālās filmas «NATO Rīgā: divas dienas novembrī» (SIA «Labvakar») un videoklipa «We meet in Riga» (studija «Lokomotive») pirmizrāde.

Viesi tika iepazīstināti ar grāmatu «Vēsturiski darbi, cilvēki un vietas Latvijā. NATO valstu un valdību vadītāju sanāksme Rīgā 2006. gadā» (redaktore Sandra Biseniece) un grāmatu «People, places and policies that made history in Latvia. The NATO Riga Summit 2006» (redaktors Ojārs Kalniņš). Visiem interesentiem bija iespēja saņemt par piemiņu no NATO Rīgas samita grāmatas un videoklipa eksemplārus. Prezentācijas pasākums «Atskats uz NATO Rīgas samitu» organizēja Aizsardzības ministrija (AM). Dokumentālie materiāli apkopoti ar AM un valsts aģentūras «Tēvijas sargs» atbalstu, lai saglabātu vēsturiskas liecības par NATO samitu Rīgā.

27. 06. 2007.

Aizsardzības ministrijas (AM) valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs un Nacionālo bruņoto spēku komandieris brigādes ģenerālis Juris Maklakovs tikās ar līdžšinējo Ķīnas Tautas Republikas aizsardzības atašeju Latvijā vecāko pulkvedi Čandzjanu Vanu (*Changjiang Wan*) un jauno Ķīnas Tautas Republikas aizsardzības atašeju vecāko pulkvedi I Džou (*Yi Zhou*).

Šī bija vecākā pulkveža Čandzjana Vana atvadu un vecākā pulkveža I Džou iepazīšanās vizīte, kuras laikā viņi tikās ar AM un NBS vadības pārstāvjiem, ar NBS spēku veidu komandieriem un citām AM un NBS amatpersonām.

AM valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs uzsvēra, ka Latvijas un Ķīnas sadarbība aizsardzības jomā bijusi sekmīga, un personīgi pateicās vecākajam pulkvedim Čandzjanam Vanam par darbu Latvijā, kā arī novēlēja jaunajam aizsardzības atašejam turpināt sekmīgi uzsāktu sadarbību abu valstu starpā. Arī līdzšinējais Ķīnas Tautas Republikas aizsardzības atašejs Latvijā vecākais pulkvedis Čandzjans Vans pateicās AM un NBS amatpersonām par sadarbību un norādīja, ka abu valstu parakstītais divpusējais sadarbības līgums apliecina gan Latvijas, gan Ķīnas ieinteresētību šai sadarbībā.

2006. gada decembrī starp Latvijas Aizsardzības ministriju un Ķīnas Tautas Republikas Nacionālo aizsardzības ministriju tika parakstīta vienošanās par sadarbību aizsardzības jomā. Vienošanās paredz sadarbību un informācijas apmaiņu aizsardzības un drošības politikā, militārā un civilā personāla izglītībā un apmācībā, kā arī jautājumos, kas saistīti ar miera uzturēšanas un humānajām operācijām.

28. 06. — 08. 07. 2007.

Aizsardzības ministrs Atis Slakteris darba vizītē uzturējās Amerikas Savienotajās Valstīs.

28. jūnijā ASV vizītes ietvaros aizsardzības ministrs Atis Slakteris tikās ar ASV senatora Džona Makeina (*John McCain*) pirmsvēlēšanu kampaņas ārpolitikas un drošības politikas direktoru Rendiju Šeinemanu (*Randy Scheunemann*) un ASV Senāta Ārpolitikas komitejas direktoru Entoniju Blinkenu (*Antony J. Blinken*), lai apspriestu reģionālās un globālās drošības jautājumus — situāciju Irākā un Afganistānā, kā arī enerģētiskās drošības jautājumu. Tika pārrunāta arī Baltijas valstu sadarbība aizsardzības jomā un sadarbība ar Gruziju tās centienos integrēties Ziemeļatlantijas drošības struktūrās.

Aizsardzības ministrs pasniedza R. Šeinemanam medaļu «Skmējot Latvijas dalību NATO». Kopš 90. gadu beigām R. Šeinemans veicinājis atbalstu ASV un Eiropā Latvijas uzņemšanai NATO.

Aizsardzības ministrs Atis Slakteris tikās arī ar Latviešu virsnieku apvienības biedru atvaļināto pulkvežleitnantu Ilmāru Herbertu Dambergu, lai viņu sveiktu 75 gadu jubilejā un pasniegtu Latvijas Republikas aizsardzības ministra apbalvojumu «Atzinības goda zīme». Aizsardzības ministrs uzsvēra, ka šis apbalvojums ir pateicība H. Dambergam par ieguldījumu Zemessardzes nostiprināšanā, Nacionālo bruņoto spēku veidošanā un Latvijas integrācijā NATO.

29. jūnijā, turpinot vizīti ASV, aizsardzības ministrs Atis Slakteris tikās ar ASV aizsardzības sekretāru Robertu Geitsu (*Robert M. Gates*), lai apspriestu Latvijas un ASV divpusējo sadarbību aizsardzības jomā, kā arī Latvijas spēku palielināšanu Afganistānā, situācijas attīstību Irākā un starptautisko operāciju Kosovā. Tika pārrunāts NATO partnerības sadarbības un paplašināšanas jautājums, pievēršot īpašu uzmanību Gruzijas atbalstam. Sarunu gaitā skarts arī stratēģisko gaisa pārvadājumu sistēmas izveides jautājums, kas ļautu Latvijai un aliansei sniegt un saņemt savlaicīgu palīdzību krīzes situāciju gadījumos, kā arī veikt karavīru transportēšanu uz starptautisko operāciju rajoniem.

R. Geitss pateicās Latvijas karavīriem par atbalstu četru gadu ilgajā operācijā Irākā, kā arī par sekmīgu sadarbību starp abu valstu bruņotajiem spēkiem.

«Pēc sarunām ar savu Amerikas kolēģi esmu pārliecināts, ka Latvijas un ASV partnerība tiks sekmīgi turpināta. It īpaši tas attiecas uz sadarbību drošības un aizsardzības jomā,» uzsvēra A. Slakteris.

Savukārt 2. jūlijā aizsardzības ministrs Atis Slakteris tikās ar latviešu kopienas pārstāvjiem Čikāgā. Aizsardzības ministrs piedalījās Čikāgas latviešu evaņģēliski luteriskās Ciānas draudzes dievkalpojumā, tikās ar Čikāgas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdi Jāni Vilciņu un apmeklēja Čikāgas Latviešu biedrības namu un muzeju.

Ar latviešu kopienas pārstāvjiem A. Slakteris pārrunāja aktuālus jautājumus Latvijas drošības un aizsardzības politikā, arī Nacionālo bruņoto spēku dalību starptautiskajās operācijās, kā arī pastāstīja par karavīru jauno lauka formas tērpu un bruņojumu.

Turpinot darba vizīti Amerikas Savienotajās Valstīs, aizsardzības ministrs Atis Slakteris 6. jūlijā tikās ar Brūkinga institūta (*Brookings Institution*) ārpolitikas analītiķi Maiklu E. O'Hanlonu (*Michael E. O'Hanlon*). Tikšanās laikā pārrunātas ASV ārpolitikas aktualitātes, situācijas attīstība Afganistānā un Irākā, kā arī Latvijas un ASV dalība starptautiskajās operācijās.

Brūkinga institūts ir neatkarīga organizācija, kas nodarbojas ar politisko norišu pētniecību un analīzi, kā arī rekomendāciju sniegšanu politikas veidošanas jautājumos.

A. Slakteris nolika ziedus pie Vašingtonas centrā nesen atklātā komunisma upuru piemiņai veltītā memoriāla.

Sadarbība ar ASV ir viena no Latvijas aizsardzības politikas divpusējo attiecību prioritātēm. Abu valstu sadarbība militārajā jomā tiek plānota vairāku programmu ietvaros; visaktīvāk tā notiek finansiālās un materiāli tehniskās palīdzības un militārās izglītības un mācību jomā.

03. 07. 2007.

Aizsardzības ministrijā (AM) un Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) notika līdzšinējā

Itālijas aizsardzības atašeja Latvijā jūras kapteiņa Vinčenco de Lukas (*Vincenzo de Luca*) atvadu vizīte un jaunā Itālijas aizsardzības atašeja jūras kapteiņa Mikeles La Fortecas (*Michele La Fortezza*) akreditācijas vizīte.

Vinčenco de Luka un Mikele La Forteca tikās ar AM valsts sekretāru Edgaru Rinkēviču, NBS komandiera vietnieku brigādes ģenerāli Juri Kiukučānu, NBS spēku veidu komandieriem un citām AM un NBS amatpersonām.

E. Rinkēvičs augsti novērtēja jūras kapteiņa V. de Lukas darbību aizsardzības atašeja amatā, vērsot īpašu uzmanību atašeja ieguldījumam sadarbības veicināšanā militārās apmācības jomā. V. de Luka pateicās par Aizsardzības ministrijas sniegto atbalstu viņa darbības laikā Latvijā. Valsts sekretārs izteica pārliecību, ka nākamais Itālijas aizsardzības atašejs M. La Forteca turpinās veiksmīgu sadarbību starp abām valstīm aizsardzības jomā.

Turpinājums 24. un 25. lpp.

Notikumi Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) dalībvalstīs

VĀCIJA

Vācija ir noslēgusi līgumu ar konsorciju ARDE par jaunās paaudzes fregatā *F125* izstrādi un būvi (augšējā attēlā — jaunās fregates projekts). Konsorcijs ARDE apvieno rūpniecisko grupu «*Thyssen-Krupp Marine Systems*» un kuģubūves kompāniju «*Fr. Luerssen Werft*». Jaunās fregates tiks būvētas, izmantojot tehnoloģiju *stealth*, un tām būs ievērojami lielāks kaujas potenciāls nekā pašreiz Vācijas Jūras spēku apbruņojumā esošajām fregatēm, ieskaitot jaunāko no tām — *F124* (attēlā ar borta numuru *F220*). Viena no lielākajām jauno fregatā priekšrocībām būs tā, ka kuģi varēs ļoti ilgu laiku atrasties tālu no bāzēšanās vietām. Jauno fregatā *F125* izstrādātāji apgalvo, ka tās varēs patruļēt tālumā no dzimtajiem krastiem līdz pat diviem gadiem. Šajā laikā būs nepieciešams tikai nomainīt apkalpes reizi 4—6 mēnešos, kā arī periodiski papildināt nepieciešamos krājumus — tas notiks jūrā, nevis krastā.

F125 ūdenssizspaidis līdzināsies eskadras minukuģu rādītājiem šajā jomā — tas būs 6800 t. Fregates garums būs 143 m, bet platums — 18,4 m. Kuģa maksimālais ātrums būs 26,5 mezgli (~50 km/h), taču gadījumā, ja kuģis pārvietosies ekonomiskajā ātruma režīmā (18 mezgli), tas bez degvielas uzpildes varēs pārvarēt vismaz 4000 jūras jūdžu.

Saskaņā ar līguma noteikumiem konsorcijs ARDE uzbūvēs pavisam četras jaunā *F125* projekta fregates, kuras valstij izmaksās aptuveni 2,8 miljardus ASV dolāru. Fregatā nodošanas grafiks paredz, ka tās tiks iekļautas kaujas ierindā 2013., 2014., 2015. un 2016. gadā.

Vācijas Jūras spēku kaujas spējas laika periodā pēc 2012. gada uzlabos ne tikai jaunās fregates. 2012. un 2013. gadā Jūras spēki saņems divas jaunas *U212* projekta zemūdenes (skat. attēlā), kas papildinās četras ierindā jau esošās šī projekta zemūdenes. Sākotnēji bija plānots pasūtīt nevis divas, bet četras jaunas zemūdenes, taču finansiālu apsvērumu dēļ plāni tika mainīti.

U212 ir apgādātas ar rezerves enerģētisko zemūdens gaitas nodrošināšanas iekārtu, kas darbināma ar kurināmā elementiem. Zemūdenes korpuss ir uzbūvēts no nemagnētiskā tērauda, kas aizkavē kuģa atklāšanu ar magnētisko detektoru palīdzību.

Abas jaunās zemūdenes tiks apgādātas ar pilnveidotu hidroakustisko aparāturu un kaujas informatīvo sistēmu. Savukārt uzstādītā komunikācijas sistēma ļaus zemūdens vai periskopa stāvoklī reālajā laikā nosūtīt un saņemt informāciju no citiem kuģiem.

Zemūdeņu apkalpē ir 27 cilvēki. Kuģu ūdenssizspaidis ir 1450 t virs ūdens un 1830 t — zem ūdens, garums — 55,9 m, platums — 7 m. *U212* tipa zemūdeņu maksimālā iegrimē ir 300 m, maksimālais ātrums — 12 mezgli virs ūdens un 20 mezgli — zem ūdens. Apbruņojumā ir iekļauti seši torpēdu aparāti, kuri var palaist gan torpēdas, gan spārnotās raķetes.

LIELBRITĀNIJA

Pēdējā laikā līdzīgi Vācijai arī Lielbritānija iedala ievērojamus līdzekļus savu Jūras spēku kaujas spēju uzlabošanai. Šī gada maijā Lielbritānijas Aizsardzības ministrija noslēdza līgumu ar «*BAE Systems Submarines*» par kārtējās (ceturtās) jaunās atomzemūdenes būvi.

Šī gada maijā pasūtītā zemūdene ir nodēvēta par «*Audacious*». Tās ūdenssizspaidis būs 7800 t, bet garums — 97 m. Zemūdenes kodolreaktors spēs nodrošināt kuģi ar enerģiju 25 gadus, bet pēc tam beigsies zemūdenes ekspluatācijas termiņš. «*Audacious*» būve tiks pabeigta 2013. gadā.

Šī gada 8. jūnijā Lielbritānijas Jūras spēkiem tika nodota pirmā no četrām zemūdenēm — «*Astute*» (attēlā — šīs zemūdenes izvešana no rūpnīcas), par kuru līgums tika noslēgts jau 1997. gadā. Šī zemūdene tiks iekļauta Jūras spēku kaujas sastāvā 2009. gadā. «*Astute*» apbruņojumā būs torpēdas «*Spearfish*» un 38 spārnotās raķetes «*Tomahawk*», kuru darbības rādiuss ir līdz 2000 km. Jaunā zemūdene ir uzbūvēta tā, ka tā spēj iegūt skābekli un saldūdeni no jūras ūdens.

Pārējās divas jaunās zemūdenes — «*Ambush*» un «*Artful*» — tiks nodotas pasūtītājiem laikā no 2008. līdz 2012. gadam.

Tiek plānots, ka pēc «*Audacious*» nodošanas pasūtītājam — laikā līdz 2020. gadam, Jūras spēki saņems vēl divas «*Astute*» tipa zemūdenes. Tās aizstās novecojušās «*Swiftshur*» tipa zemūdenes, kurām ekspluatācijas termiņš beigsies 2024. gadā.

Katrai no sešām jaunajām zemūdenēm būs seši 533 mm kalibra multifunkcionālie torpēdu aparāti, kas nodrošinās ne tikai torpēdu palaišanu, bet arī jūras mīnu izlikšanu un dažādu tipu spārnoto raķešu palaišanu. Zemūdeņu maksimālais ātrums zemūdens stāvoklī būs vairāk nekā 30 mezgli, bet maksimālā iegrimē — 500 m.

Pašlaik Lielbritānijas kodolzemūdenes bāzējas Plimutā un Fasleinā (netālu no Glāzgovas). Pārējās zemūdeņu bāzes tika likvidētas līdz ar PSRS sabrukumu. Masu saziņas līdzekļu publikācijas liecina, ka Lielbritānija izskata iespēju veidot vairākas jaunas kodolzemūdeņu bāzes — Sauthemptonā (Angļu kanāla piekraste),

Portlendā (Ziemeļu jūras piekraste), Liverpoolē (Īrijas jūras piekraste) un austrumu piekrastē. Tomēr oficiāli paziņojumi par jaunu atomzemūdeņu bāzu būvi vēl nav izskanējuši.

Jūras spēku modernizācijas nolūkā Lielbritānija ir izstrādājusi arī jaunu aviācijas bāzes kuģu programmu, kas paredz divu šādu kuģu būvi. Šo pasūtījumu ir saņēmis konsorcijs «Aircraft Carrier Alliance», kurā ietilpst korporācijas BAE, «Kellogg Brown and Root», «Halliburton», «Thales», kā arī divas lielākās britu kuģu būves firmas «VT Group» un «Babcock». Visi šie uzņēmumi kopā uzbūvēs divus lielākos kuģus, kādus jebkad pasūtītāji saņēmuši no Lielbritānijas ražotājiem. Būves procesā piedalīsies arī Aizsardzības ministrija. Kuģu komplektācija notiks vienā no firmas «Babcock» būvētavām, kas atrodas Skotijas piekrastē. Savukārt citas iepriekš nosauktās firmas nodarbosies ar dažādu kuģa komponentu būvi un piegādi uz komplektēšanas vietu.

Divu aviācijas bāzes kuģu būves programmas realizācija izmaksās Londonai kopumā 6,2 miljardus ASV dolāru. Jauno kuģu garums būs 280 m, platums — 37 m, bet ūdensizspāids — 65 000 t. Jau ir pabeigta kuģu projektēšana, taču līdz galīga lēmuma pieņemšanai un termiņu noteikšanai kuģu projekts tiks atkārtoti un detalizēti izvērtēts. Tā kā kuģi ir vēl tikai pirmās projekta kārtas stadijā, netiek publicēti plaši kuģu apraksti. Piemēram, nav zināms, kāds kuģiem būs dzinējs — tvaika turbīna vai kodolreaktors. Toties ir zināms, ka no kuģu klāja varēs pacelties gan lidmašīnas ar saīsināto pacelšanās joslu, gan parastie klāja iznīcinātāji. Pagaidām netiek arī izpausts, vai šiem kuģiem būs lidmašīnu katapultas vai arī lidma-

šīnām būs jāieskrienas un jāsāk lidojums no tramplīna. Uz jaunā kuģa vienlaikus varēs atrasties kopumā 40 lidaparāti — iznīcinātāji, izlūklidmašīnas un helikopteri. Jaunie kuģi nomainīs pašlaik apbruņojumā esošos līdzīgas klases kuģus.

Svarīgs Jūras spēku ieguvums, kas uzlabojs ASV bruņoto spēku mobilitāti, ir pērn palīgflotes sastāvā iekļautais specializētais tanku desantēšanas kuģis «Largs Bay» (attēlā). Šī kuģa garums ir 177 m, bet ūdensizspāids — 16 000 t. Abi rādītāji ir divas reizes lielāki nekā pašreiz flotē esošajiem tanku vedējiem. «Largs Bay» maksimālais ātrums ir 17 mezgli, autonomā pārgājiena laiks ar 15 mezglu ātrumu — 8000 jūras jūdžu. «Largs Bay» vienlaikus var uzņemt 32 tankus «Challenger Mk II» un 350 jūras kājniekus pilnā ekipējumā. Kuģa augšējais klājs paredzēts divu helikopteru CH-47 «Chinook» izvietošanai.

Pašlaik Lielbritānijas bruņoto spēku mobilitāti nodrošina desantkuģi «Albion» un «Bulwark» kā arī helikopteru transportkuģis «Ocean». Līdz 2010. gadam Lielbritānijas Jūras spēki saņems vēl trīs «Largs Bay» tipa kuģus, kas būtiski uzlabos armijas mobilitātes rādītājus.

ASV

Pēdējos mēnešos starp ASV, Eiropas valstīm un Krieviju notiek sīvas diskusijas par ASV pretraķešu aizsardzības sistēmas (PRAS) elementu izvietošanas lietderību Eiropā. Galīgais lēmums šajā jautājumā vēl nav pieņemts. Tikmēr jau kopš 2001. gada ASV veic aktīvus pasākumus savā teritorijā izvietotās PRAS efektivitātes uzlabošanai. Šī gada jūnija pēdējās dienās Ņūmek-sikas štata poligonā notika PRA mobilā zenitraķešu kompleksa THAAD (Theater High-Altitude Area Defense) pēdējie izmēģinājumi, kuros tika pārbaudīta visu sistēmu funkcionalitāte, tomēr apdzīvoto vietu tuvuma dēļ raķetes netika palaistas.

Turpmākie THAAD (attēlā) izmēģinājumi notiks ar reālu mērķu palaišanu un pārtvērēja raķešu startu Kauai salas (Havaju salu grupa) poligonā. Bez tam šajā poligonā notiks THAAD apkalpju apmācība.

Pirms sauszemes kompleksu THAAD izmēģinājumiem — 2007. gada 29. martā Elktonā (Merilendas štata Atlantijas okeāna piekraste) — notika jau ceturtais veiksmīgais jūras bāzēšanās raķetes SM-3 Block IA vadības sistēmas SDACS (Solid Divert and Attitude Control System) elementu izmēģinājums, arī pulse mode režīmā.

Šis režīms ļauj vadības sistēmai darboties tā, ka palaistā raķete ceļā uz mērķi spēj veikt vairākus manevrus.

Vienlaikus ar THAAD pēdējo izmēģinājumu notika jūras bāzēšanās PRAS elementa izmēģinājums ar raķetes SM-3 Block IA praktisku palaišanu no eskadras mīnukuģa «Decatur» (DDG-73, AEGIS klase, attēlā). Palaistā pretraķete veiksmīgi iznīcināja vidējā darbības rādiusa ballistisko raķeti, kad tā atradās

lidojuma trajektorijas augstākajā posmā — ārpus atmosfēras blīvā slāņā. Šī izmēģinājuma ietvaros tika pārbaudītas arī jaunās pretgaisa aizsardzības sistēmas AEGIS BMD 3.6 un pilnveidotā radara SPY-1B iespējas. Lai pārbaudītu, vai «Decatur» PRAS ir savietojama ar sauszemes bāzēšanās sistēmu THAAD, Elktonā notikušajā izmēģinājumā tika iesaistīts arī ASV Jūras spēku raķešu kreiseris «Port Royal» (CG-73) un Spānijas AEGIS F-104 klases fregate «Mendez Nunez». Izmēģinājuma laikā «Port Royal» veiksmīgi pārraidīja informāciju par mērķi uz sauszemes PRA kompleksu THAAD.

Šis izmēģinājums pierādīja sauszemes un jūras bāzēšanās PRAS elementu iespējas savstarpēji papildināt vienam otru kaujas laukā. Lai pilnveidotu šo sadarbību, Kauai salas poligonā abu veidu PRA kompleksu apkalpes ne tikai apgūs to ekspluatāciju, bet arī veiks kaujas saliedētības vingrinājumus starp sauszemes un jūras bāzēšanās kompleksiem. Kuģa «Decatur» PRAS tiks iekļauta apbruņojumā un uzsāks kaujas dežūras no 2010. gada.

Ziņas sagatavojuši virsleitnante
Vizma Gorelova.

Latvijai jauns prezidents un bruņoto spēku virspavēlnieks

Valsts prezidents Valdis Zatlers saka uzrunu pie Brīvības pieminekļa.

Šā gada 8. jūlijā jaunais Latvijas Republikas prezidents Valdis Zatlers svinīgi pārņēma pilnvaras no bijušās Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas. Par godu šim notikumam noritēja vairāki inaugurācijas pasākumi.

Doma baznīcā tika noturēts eku­meniskais dievkalpojums, kurā Valdis Zatlers saņēma baznīcas svētību jauno pienākumu pildīšanai.

Valsts prezidents Valdis Zatlers deva zvērestu Latvijas Republikas Saeimai. Pēc zvēresta oficiāli stājās spēkā jaunā prezidenta pilnvaras nākama­jiem četriem gadiem.

Valdis Zatlers noliek ziedus Brāļu kapos.

Svinīgā goda sardzes maiņa Pils laukumā pie Rīgas pils.

Valsts prezidents svinīgi nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa, Jāņa Čakstes kapavietas, piemiņas vietā Baltie krusti, pie Zigfrīda Annas Meierovica kapavietas, pie pieminekļa Māte Latvija un vainagu pie Mūžīgās uguns Brāļu kapos.

Vēlāk Pils laukumā pie Rīgas pils notika Valsts prezidenta pilnvaru pārņemšanas ceremonija un svinīgā goda sardzes maiņa. Pēc goda sardzes maiņas Vaira Viķe-Freiberga pasniedza Rīgas pils atslēgu Valsts prezidentam Valdim Zatleram.

Valsts prezidenta Valda Zatlera un bijušās prezidentes Vairas Viķes-Freibergas sarunas laikā V. Viķe-Freiberga atzīmēja, ka Valsts prezidenta darbs ir grūts un atbildīgs, bet tajā pašā laikā arī aizraujošs, un novēlēja V. Zatleram sekmes amatā Latvijas un tās tautas labā.

«Augsti godātais prezidenta kungs! Ir pienācis brīdis, kad pēc astoņu gadu

glabāšanas savās rokās es nododu jūsu rokās šo Rīgas pils atslēgu un līdz ar šo atslēgu to amata mēteli, kas nāk līdzī prezidentu uzdevumiem. Lai šī atslēga jūsu rokās stāv droši! Lai jūs to glabājat mums visiem par godu un gandarījumu! Novēlu, lai Valsts prezidenta mēteli jūs vienmēr pavada un pasargā jūsu augstajos uzdevumos. Novēlu no savas un sava dzīvesbiedra puses jums vislabākās sekmes! Lai jums veicas! Lai Latvijai veicas!» uzsvēra Vaira Viķe-Freiberga, pasniedzot Rīgas pils atslēgu.

«Pateicos! Šīs pils vārti taps atvērti tautai, un ar šo atslēgu slēgsim mūsu cilvēku sirdis,» teica jaunais Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Dienas vakarpusē Valsts prezidents Valdis Zatlers un Lilita Zatlere uzņēma viesus svinīgā pieņemšanā Jelgavas pili.

Vaira Viķe-Freiberga pasniedz Rīgas pils atslēgu jaunajam Valsts prezidentam Valdim Zatleram.

Foto — Gāitis Dieziņš.

NBS virsnieki iegūst jaunas zināšanas *BALTDEFCOL*

Ilze Lavrinoviča

Foto — Normunds Mežiņš.

Jūnija vidū Baltijas aizsardzības koledžas (*BALTDEFCOL*) Sauszemes spēku taktiskā līmeņa kursā (*Army Intermediate Command and Staff Course*) mācības beidza 15 Nacionālo bruņoto spēku (NBS) virsnieki. Kurss sākās 29. janvārī un ilga 4,5 mēnešus. No Latvijas tajā jaunas zinības apguva 15 virsnieki. Viņi pārstāvēja NBS Apvienoto štābu, Zemessardzi, Sauszemes spēku brigādes štābu, Mācību vadības pavēlniecību, Nacionālo aizsardzības akadēmiju un Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālo nodrošinājuma centru.

Par kursa norisi aicinājām pastāstīt divus no NBS virsniekiem — majoru Aigaru Liepiņu un kapteini Jolantu Armaloviču-Rauzu.

Pēc izlaiduma ceremonijas *BALTDEFCOL* Sauszemes spēku taktiskā līmeņa kursā.

stāku dienesta pakāpi, taču tas ir vienīgais, kurā mācības Baltijas aizsardzības koledžā var uzsākt sauszemes spēku virsnieki. Īsais kurss ļauj arī pārliecināties, vai kursanti ir gatavi mācībām 11 mēnešus ilgajā kursā, kurā mācību process ir padziļināts. Kurša mērķis bija sagatavot sauszemes spēku virsniekus, kas ieņem militārās pakāpes līdz pulkvežleitnanta pakāpei, vai mobilizācijas bataljona komandierus taktiskajā līmenī.

Kurša laikā mēs apgūvām taktiskās zināšanas līdz brigādes līmenim. Jebkurš virsnieks, kurš ir pabeidzis šo kursu, var ieņemt amatu līdz brigādes līmeņa štābam. Mēs apgūvām profesionālos dienesta principus,

operāciju plānošanu un citas lietas, kas varētu būt noderīgas brigādes štābā. To skaitā — artilērijas atbalstu, inženieru atbalstu, apgādi, izlūkošanu un citas lietas. Guvām ieskatu arī par politiskiem jautājumiem — par ārpolitiku, iekļaušanos starptautiskajās organizācijās un citām tēmām.

Man šajā kursā visa iegūtā informācija bija jauna, noderīga un interesanta.

Kurss bija teicami organizēts. Ar mums strādāja Baltijas aizsardzības koledžas lektori un arī ļoti labi vieslektori. Veiksmīgi bija izvēlēta proporcija starp teorētiskajām un praktiskajām nodarbībām. Piedalījāties trīs mācībās — Zviedrijā, Lietuvā un Latvijā. Akcentēts tika individuālais darbs, daudz strādājām arī grupās.

Interesanta bija *BALTDEFCOL* vide. Kursā mācījās pārstāvji no trim Baltijas valstīm, no Polijas, Somijas, Ukrainas, Moldovas, Maķedonijas, Armēnijas, Gruzijas un Azerbaidžānas. Nodarbību laikā mums laba sadarbība izveidojās ar visu valstu pārstāvjiem, apmainījāties arī ar pieredzi.

No 6. augusta Baltijas aizsardzības koledžā mēs turpināsim mācības 11 mēnešus ilgajā kursā. No 15 Latvijas pārstāvjiem *BALTDEFCOL* izglītoties turpinās divpadsmit, bet trīs virsnieki dažādu apsvērumu dēļ mācības šajā militārajā augstskolā patlaban neturpinās.

Majors Aigars Liepiņš:

«*BALTDEFCOL* tas bija pirmais šāda veida kurss. Iepriekš Baltijas aizsardzības koledžas Sauszemes spēku taktiskā līmeņa kurss ilga 11 mēnešus. Tagad mācību process ir sadalīts divos posmos. Pirmais ir paredzēts sauszemes spēku virsniekiem taktiskajā līmenī. Šis četrarpus mēnešus ilgais kurss nedod tiesības ieņemt aug-

stāku dienesta pakāpi, taču tas ir vienīgais, kurā mācības Baltijas aizsardzības koledžā var uzsākt sauszemes spēku virsnieki. Īsais kurss ļauj arī pārliecināties, vai kursanti ir gatavi mācībām 11 mēnešus ilgajā kursā, kurā mācību process ir padziļināts. Kurša mērķis bija sagatavot sauszemes spēku virsniekus, kas ieņem militārās pakāpes līdz pulkvežleitnanta pakāpei, vai mobilizācijas bataljona komandierus taktiskajā līmenī.

Kurša laikā mēs apgūvām taktiskās zināšanas līdz brigādes līmenim. Jebkurš virsnieks, kurš ir pabeidzis šo kursu, var ieņemt amatu līdz brigādes līmeņa štābam. Mēs apgūvām profesionālos dienesta principus,

operāciju plānošanu un citas lietas, kas varētu būt noderīgas brigādes štābā. To skaitā — artilērijas atbalstu, inženieru atbalstu, apgādi, izlūkošanu un citas lietas. Guvām ieskatu arī par politiskiem jautājumiem — par ārpolitiku, iekļaušanos starptautiskajās organizācijās un citām tēmām.

Man šajā kursā visa iegūtā informācija bija jauna, noderīga un interesanta.

Kurss bija teicami organizēts. Ar mums strādāja Baltijas aizsardzības koledžas lektori un arī ļoti labi vieslektori. Veiksmīgi bija izvēlēta proporcija starp teorētiskajām un praktiskajām nodarbībām. Piedalījāties trīs mācībās — Zviedrijā, Lietuvā un Latvijā. Akcentēts tika individuālais darbs, daudz strādājām arī grupās.

Interesanta bija *BALTDEFCOL* vide. Kursā mācījās pārstāvji no trim Baltijas valstīm, no Polijas, Somijas, Ukrainas, Moldovas, Maķedonijas, Armēnijas, Gruzijas un Azerbaidžānas. Nodarbību laikā mums laba sadarbība izveidojās ar visu valstu pārstāvjiem, apmainījāties arī ar pieredzi.

No 6. augusta Baltijas aizsardzības koledžā mēs turpināsim mācības 11 mēnešus ilgajā kursā. No 15 Latvijas pārstāvjiem *BALTDEFCOL* izglītoties turpinās divpadsmit, bet trīs virsnieki dažādu apsvērumu dēļ mācības šajā militārajā augstskolā patlaban neturpinās.

Patruļkuģu eskadrai trīs gadi

Iveta Kraule,

Jūras spēku štāba preses un informācijas virsniece.

Foto — Gatis Dieziņš.

Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Jūras spēku flotiles Patruļkuģu eskadra (PKE) trešo gadadienu bija nolēmusi atzīmēt, kopā ar saviem tuvajiem izbraucot jūrā. Bet vispirms Patruļkuģu eskadras personālsastāvs pulcējās uz štāba un apgādes kuģa «Varonis» klāja. Jūras spēku komandieris komandkapteinis Aleksandrs Pavlovičs uzrunāja klātesošos un pateicās par dienestu. Jūrnieki tika apbalvoti ar NBS JS komandiera apbalvojuma — goda zīmes «Par nopelniem» — 2. pakāpi un vērtīgām balvām.

Patruļkuģu eskadras komandieris kapteinleitnants Māris Polencs savā uzrunā uzsvēra, ka trīs gadi ir tāds vecums, kad jau ir jūtama tieksme pēc patstāvības. Komandieris pateicās jūrnieku stiprajām aizmugurēm — ģimenēm, bez kuru atbalsta nevar iztikt neviens jūrnieks. Apziņa, ka tevi gaida un saprot, dod spēkus ikdienā pildīt dienesta pienākumus.

Svētku reizē par paveikto izvaicāju Patruļkuģu eskadras komandieri kapteinleitnantu **Māri Polencu**.

— **Ko Jūras spēku attīstībai ir devusi reorganizācija pirms trim gadiem? Vai tā sevi ir attaisnojusi?**

Kapteinleitnants Māris Polencs pateicas virsleitnantam Armandam Apeiniņam par teicamo dienestu.

PKE komandieris kapteinleitnants Māris Polencs demonstrē Jūras spēku flotiles dāvanu.

— Pirmām kārtām man jāteic, ka šis ir mans personiskais viedoklis, atbildot uz visai sarežģītu jautājumu. Pirms trim gadiem notikušajai NBS reorganizācijai bija vairāki mērķi un uzdevumi, un nevar viennozīmīgi pateikt, vai tā ir sevi attaisnojusi vai ne.

Izmaiņas Jūras spēku struktūrā bija visai iespaidīgas, bet tik īsā laikā veiktās pārmaiņas būtiski nevarēja ietekmēt to, kādi Jūras spēki ir šodien vai kādi tie varētu būt. Jūras spēku darbību noteicošās apakšvienības ir kuģi, un, veicot jebkāda veida spēku optimizāciju, kopējo uzdevumu izpildi tas īsā termiņā nemaina.

Un tomēr manā skatījumā vairākas negatīvas iezīmes jau ir redzamas. Veicot štābu optimizāciju, būtiski tika samazināts štāta vienību skaits štābos, un šādā veidā tika sajaukta administratīvā un operatīvā plānošana vienā katlā. Tagad ir visai sarežģīti noteikt, kas nodarbojas ar kaujas sagatavošanu, vai arī — kas vada un veic administratīvo darbu. Līdzīgu problēmu var saskatīt arī citās NBS struktūrās.

Ļoti būtisks jautājums, kas jārisina, ir valsts aizsardzības un krasta apsardzes funkciju apvienošana Jūras spēkos. Kā viena, tā otra funkcija prasa ļoti atšķirīgu personāla kvalifikāciju. Valsts aizsardzības funkciju veikšanai noteicošā ir militārā izglītība un treniņi, bet krasta apsardzes funkciju izpildē noteicošajai vajadzētu būt juridiskajai izglītībai. Dienesta specifika ir tik ļoti atšķirīga, ka personāla rotāciju starp karakuģiem un krasta apsardzes kuģiem pilnvērtīgi īstenot ir visai sarežģīti. 2004. gada reorganizācijā abas šīs funkcijas tika apvienotas Patruļkuģu eskadrā, un tas neļauj pilnvērtīgi pildīt gan vienas, gan otras funkcijas. Ievērojot dažādas Eiropas Savienības regulas, pievienojoties dažādiem starptautiskiem līgumiem un pildot Latvijas normatīvos aktus, krasta apsardzes funkcijas iegūst visai prioritāras tiesības, bet kā būs ar valsts aizsardzību vai saistībām ar NATO? Manā skatījumā, lai izbeigtu nebeidzamās spekulācijas šā jautājuma sakarā un nodrošinātu pilnvērtīgu abu

Uzziņai. Pēc 2004. gada 1. jūlijā veiktās Jūras spēku (JS) reorganizācijas šajā spēku veidā ir ietverts JS štābs, JS flotiles štābs ar apakšvienībām un Krasta apsardzes dienests. Patruļkuģu eskadras sastāvā ir četri patruļkuģi, hidrogrāfijas kuģis «Varonis», seši krasta apsardzes kuģi, kuģis KA14 «Astra» un velkonis A18. Personālsastāvs — 130 jūrnīeki, civilie un militārie darbinieki. Patruļkuģu eskadru komandē kapteinleitnants Māris Polencs.

funkciju izpildi, būtu jāveido Latvijas krasta apsardze Iekšlietu ministrijas struktūrā, kā arī jāsakārto Latvijas likumdošana, kas dotu neinterpretējamai juridiskās tiesības krasta apsardzei pildīt visus tās uzdevumus.

Ja mēs apzināmies lietas, kas būtu jālabo vai jāpildinveido, tad varam secināt, ka reorganizācija sevi jau ir attaisnojusi.

— **Kāds ir nozīmīgākais veikums šajos trīs gados?**

— Kā galveno panākumu pa šiem gadiem es varētu minēt to, ka spējam izpildīt uzdevumus jūrā kā patstāvīga kuģu grupa. Lai cik tas pirmajā skatījumā

izklausās vienkārši, tas tā nav. Pie šīs kaujas spējas sasniegšanas ir strādājis viss eskadras personāls, neskatoties uz dažādiem dienesta un dzīves šķēršļiem. Par lielāko pārbaudījumu izvērtās 2006. gada NATO valstu un valdību vadītāju sanāksme Rīgā, jo par drošību jūrā un Daugavā galvenokārt atbildēja Patruļkuģu eskadra.

— **Pastāstiet, lūdzu, tuvāk par NATO samita norises nodrošināšanu.**

— Protams, 2006. gada galvenais notikums bija NATO samita nodrošināšana. Eskadrai sagatavošanas darbi ilga praktiski visu gadu, sākot ar kuģu tehniskā stāvokļa sagatavošanu un beidzot ar apskates grupu izsēdināšanu diennakts tumšajā laikā. Intensīvais

piedāvā daudz labākus nosacījumus un atalgojumu. Tirgus ekonomika diktē savus noteikumus.

Personālsastāvs eskadrā ir profesionāls, strādā ar lielu atdevi un atbildības izjūtu. Kolektīvs mums ir visai jauns gados — vidēji tie ir 30 gadi. Tāpēc cenšamies organizēt dažādus sporta un atpūtas pasākumus, arī kopā ar ģimenēm. Lielākā vērtība mūsu cilvēkos ir tā, ka mēs esam gatavi cits citam palīdzēt jebkurā dzīves situācijā, kas nav visai bieži sastopama vēlme mūsu sabiedrībā.

— **Ideālā variantā — kādai būtu jābūt Patruļkuģu eskadrai nākotnē?**

— Esmu daudz par to domājis, un, jo dziļāk uz to skatos no profesionālā

Pasākuma visjaunākais dalībnieks.

Personālsastāvs gatavojas svinīgajam pasākumam.

integrācijas posms nodrošināja teicamu sadarbību starp mūsu un NATO kuģiem operācijas laikā.

Mūsu tautai ir raksturīgi, ka grūtībās un pārbaudījumos mēs kļūstam saliedēti, tāpēc varētu teikt, ka samits Rīgā bija tas izaicinājums, kura laikā mēs teicami sadarbojāmies ar visām iesaistītajām valsts institūcijām un NBS struktūrām.

— **Kādas grūtības ir ikdienas dienestā? Kā ir nokomplektēti kuģi? Kā jūs raksturotu personālsastāvu?**

— Dienests bruņotajos spēkos, arī Jūras spēkos, nav un noteikti arī nedrīkst būt viegls — tāpat bez ikdienas grūtībām.

Viena no lielākām problēmām ir liels personāla trūkums. Līdz ar strauju ekonomikas attīstību valstī cilvēkiem ir pavērsies iespēja citur nopelnīt labāk nekā bruņotajos spēkos, tāpēc jūrnīeki nepagarina līgumus par profesionālo dienestu. Izglītības prasības ir visai augstas, un cilvēki, iegūstot attiecīgo izglītību, saprot, ka ar esošo pieredzi un izglītību viņiem cits darba devējs

viedokļa, jo sarežģītāk. Kaujas spējas — tas ir viens no galvenajiem nosacījumiem, kas nosaka kaujas iznākumu kaujas laukā. Šodien tām kā minimums ir jābūt gan pretgaisa, gan virsūdens, gan arī pretzemūdeņu aizsardzībai. Visu to var nodrošināt ar korvetes tipa kuģiem, kas lieluma ziņā ir ļoti labi izmantojami gan Latvijā, gan var tikt piedāvāti NATO spēku sastāvā kādā citā pasaules reģionā. Septiņi vai astoņi tādi kuģi ar pilnvērtīgu bruņojumu, viens štāba un apgādes kuģis, attiecīga apgādes sistēma un personāla komplektācija varētu pilnībā atbilst eskadras lielumam un uzdevumiem jūrā.

Kaut arī laika apstākļi svētku dienā nebija paši saulainākie, interese izbraukt jūrā ar lielāko Patruļkuģu eskadras peldlīdzekli — hidrogrāfijas kuģi A90 «Varonis» — bija visai liela. Īpaši sajūsmā acis dega mazajiem. Dažam no viņiem šis bija pirmais brauciens, un uz jautājumu, kas vislabāk ir patīcis brauciena laikā, visi kā viens atbildēja: «Tas, ka mums atļāva skatīties ar binokli!»

Militārajai policijai — 10 gadi

Ilze Lavrinoviča

Foto — Gatis Dieziņš.

Militārās policijas komandieri:

- pulkvedis Raimonds Rublovskis,
- majors Ervīns Zorgenfreijs,
- pulkvežleitnants Andris Kalniņš.

Attīstība

- ♦ 1997. gada 1. jūlijā dibināta NBS Militārā policija.
- ♦ 1997. gada 30. jūlijā izveidota pirmā MP apakšvienība — Izziņas daļa, kas pārdēvēta par MP Izmeklēšanas dienestu.
- ♦ 1998. gadā uz LR Drošības dienesta bāzes izveidoja MP apsardzes dienestu un MP štāba nodaļu.
- ♦ 1998. gadā MP veica pirmo militārās kravas pavadīšanu.
- ♦ 1999. gada augustā apstiprināja un iesvētīja vienības karogu ar MP emblēmu un devīzi «Likums. Modrība. Taisnīgums».
- ♦ 2000. gadā MP uzsāka dalību starptautiskajās operācijās.
- ♦ 2004. gadā izveidoja kurjeru nodaļu un sāka darbu pie NATO reaģēšanas spēku (NRF) vada izveides.
- ♦ 2006. gadā tika pabeigta NRF MP vada izveide.
- ♦ 2007. gadā MP vads pirmo reizi piedalījās NRF rotācijas sastāvā.

Uzdevumi

- ▲ Sniegt palīdzību vienību komandieriem militāro pasākumu drošības, kārtības un likumības nodrošināšanā.
- ▲ Apsargāt NBS komandiera noteiktos objektus un amatpersonas.
- ▲ Meklēt un aizturēt apsūdzētos vai notiesātos karavīrus, kas izvairās no izmeklēšanas vai soda izciešanas, kā arī karavīrus, kas dezertējuši.
- ▲ Veikt militārā dienesta noziedzīgu nodarījumu un militārajās vienībās un to dislokācijas vietās izdarītu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kurus paveikuši karavīri, zemessargi un militārajās vienībās strādājošas civilpersonas.
- ▲ Nodrošināt to karavīru pavadapsardzību un apsardzi, kuri aizturēti kā aizdomās turētie par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vai kuriem piemērots drošības līdzeklis — mājas arests vai apcietinājums.
- ▲ Klasificēto materiālu apmaiņa (transportēšana un apsardze) starp Latvijas valsts iestādēm, NATO dalībvalstu un citu ārvalstu atbildīgajām institūcijām.

6. jūlijā Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Militārā policija (MP) atzīmēja savas pastāvēšanas 10. gadadienu. Šajā dienā NBS vadība un citi viesi, Militārās policijas komandējošais sastāvs un karavīri pulcējās uz svinīgo pasākumu pie Brīvības pieminekļa, lai noliktu ziedus. Svinības turpinājās VEF kultūras pilī. Militārie policisti šī pasākuma laikā saņēma Aizsardzības ministrijas, NBS komandiera un MP komandiera apbalvojumus, tika teiktas svētku uzrunas.

Īpaša šī diena bija NBS Militārās policijas komandierim **pulkvežleitnantam Andrim Kalniņam**, kas MP komandiera pienākumus pilda četrus gadus un ir daudz darījis, lai šī vienība būtu tāda, kāda tā ir šobrīd. «Tēvijas Sargs» aicināja komandieri uz sarunu.

— Kā jūs raksturotu Militāro policiju pirms desmit gadiem un šobrīd?

— 1997. gadā Militāro policiju izveidoja, balstoties uz LR Drošības dienesta bāzes. Atceros, ar kādu autotransportu tolaik brauca militārie policisti un kāds bija viņu ekipējums. Tagad mums ir labas mašīnas, pietiekami labi formas tērpi un ieroči. Esam auguši arī profesionāli. Kopš 2000. gada MP piedalās starptautiskās operācijās. Militārajā policijā ir izveidota Starptautisko operāciju dalībnieku apmācības nodaļa, kurā strādā sava darba entuziasti, un ir izstrādāta mācību programma misiju dalībnieku apmācībai. Arī citu valstu karavīri ir ļoti pozitīvi novērtējuši mūsu karavīru sagatavotību starptautiskajām operācijām. Patlaban gatavojamies jaunai misijai Afganistānā, kur karavīri nodarbosies ar civilpersonu apsardzi. Tāpēc 12 militārie policisti nesēn piedalījās personiskās apsardzes apmācības intensīvajā kursā Izraēlā. Uz mūsu pleciem gulstas arī

NBS komandieris brigādes ģenerālis Juris Maklakovs sveic Militārās policijas komandieri pulkvežleitnantu Andri Kalniņu.

izziņas darbs bruņotajos spēkos. Ar to nodarbojas MP Izziņas dienests.

Desmit gados vienība ir augusi un attīstījusies, un ieņēmusi bruņoto spēku sastāvā stabilu vietu. Neviena NBS vienība nav iztikusi bez MP līdzdalības, veicot apsardzes funkcijas dažādos pasākumos un eskortu pavadīšanu. Vienība ir augusi arī skaitliski — no dažiem desmitiem karavīru sākumā līdz gandrīz 300 karavīriem.

— Militārās policijas vads šogad piedalījās NATO reaģēšanas spēku astotās rotācijas (NRF-8) sastāvā. Vaitas MP karavīriem bija izaicinājums?

— Militārajai policijai dalība NRF patiešām bija izaicinājums. NRF-8 vienībā bija 34 militārie policisti un divi Nacionālā atbalsta elementa karavīri. Lai nokomplektētu šo vienību, labi sagatavotu karavīrus un nodrošinātu ar vajadzīgo ekipējumu, tika ieguldīts liels darbs. Karavīru apmācība notika pusotra gada laikā. Visiem šiem karavīriem ir starptautisko misiju pieredze, tāpēc viņiem jau bija daudzas vajadzīgās prasmes un zināšanas.

NRF dalībnieki ir ļoti labi ekipēti, apbruņoti ar jaunākajām triecienšautenēm un mašīnpistolēm. Rūpes par nodrošinājumu ar ekipējumu NRF vadam bija ne tikai Militārās policijas, bet visu Nacionālo bruņoto spēku atbildība.

Pagājušajā vasarā notika NRF vada sertifikācija, kurā MP karavīrus vērtēja arī NATO pārstāvji. Mācībās Ādažu

poligonā militārie policisti, sadarbojoties ar Gaisa spēkiem, Sauszemes spēkiem, Štāba bataljonu un citām vienībām, rādīja paraugdemonstrējumus. NATO pārstāvji atzina, ka mūsu MP vads ir gatavs dalībai *NRF-8*, un no 2007. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam vienība ar piecu dienu gatavību atradās NATO reaģēšanas spēku astotās rotācijas sastāvā.

Ne mazāk svarīgs pasākums Militārajai policijai bija dalība NATO samita drošības pasākumu organizēšanā. MP tika uzticēta vadošā loma Rīgas lidostas drošības pasākumos. Sagatavošanās šim atbildīgajam pasākumam prasīja no MP ļoti lielu darbu. Drošības pasākumos tika iesaistīti arī Sauszemes spēki, Valsts policija, Zemesardze, Valsts robežsardze, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests un ārvalstu bruņoto spēku vienības. Visu šo vienību virsvadība tika nodota Militārās policijas rokās.

Rīgas lidostas teritorija ir ļoti plaša — 11,8 kilometri perimetrā. Tur ir dzīva kustība — lidmašīnas nolaižas, paceļas, piebrauc un aizbrauc korteži, kursē sabiedriskais transports, jāveic arī pasažieru kontrole. Vesela gada garumā mēs izstrādājām plānu un mācījāmies, kā aptvert visu lidostas teritoriju. Mēs pierādījām, ka Militārā policija spēj strādāt ne tikai kā izpildītāji, bet apvienot un vadīt arī citas vienības, uzņemt virsvadību. Radās neparedzētas situācijas, kas prasīja tūlītēju risinājumu, un mūsu virsnieki apliecināja, ka spēj pieņemt svarīgus lēmumus un koordinēt drošības pasākumus lidostā.

— **Kas patlaban ir aktuāls Militārās policijas darbā?**

— Intensīvi notiek karavīru apmācība dalībai starptautiskajā operācijā Afganistānā. Tas ir smags darbs. Mili-

tārie policisti uz Afganistānu brauks 24. jūlijā. Tiklīdz viņi būs devušies ceļā, jāuzsāk nākamās rotācijas karavīru sagatavošana. Jāpilda arī daudzie ikdienas uzdevumi — objektu apsardze un militāro kravu pavadīšana.

— **Jūs laikam esat ļoti prasīgs komandieris?**

— To vislabāk varētu novērtēt tie virsnieki un karavīri, ar kuriem kopā esmu strādājis un strādāju. Jā, esmu prasīgs, bet arī pret sevi.

Militārās policijas 10. gadadienas svinīgajā pasākumā karavīri un virsnieki sagādāja man pārsteigumu, uzdāvinot Latvijas armijas zobenu, kas kalts Vācijā. Manuprāt, šī dāvana bija arī mana darba novērtējums, atzīnība.

Militārās policijas vadībā esmu kopš 2003. gada marta. Pārņēmu vienību, kurai kādu laiku nebija sava komandiera, bet tikai komandiera pienākumu izpildītāji. Sākums dienestā Militārajā policijā man bija grūts. Varu teikt, ka kopā ar MP kolektīvu esmu audzis un veidojies.

— **Pastāstiet, lūdzu, kādi ir jūsu vadmotīvi, pildot komandiera pienākumus?**

— Ja man ir uzticēts vadīt šo vienību, tad daru to pēc labākās sirdsapziņas.

1991. gadā daudzi cilvēki aizgāja no darba savā pamatprofesijā un uzsāka dienestu bruņotajos spēkos. Viņi tobrīd vadījās pēc principa: «Kurš gan cits, ja ne es!» Arī es esmu viens no šiem cilvēkiem. Nacionālajos bruņotajos spēkos tādu vēl ir diezgan daudz. Jau toreiz mēs necerējām uz vieglu dzīvi, bet vēlējāmies kaut ko darīt jaunās valsts labā. Militārās policijas attīstības ceļu esmu gājis kopā ar Militārās policijas pirmo komandieri pulkvedi Raimonu Rublovski, ar otro komandieri majoru Ervīnu Zorgenfreiju un MP S-3 nodaļas priekšnieku Jevgēņiju Plato,

kuri man ir snieguši nozīmīgu atbalstu.

— **Kādi ir bijuši spilgtākie brīži dienestā, kopš jūs esat komandieris Militārajā policijā?**

— Jutos gandarīts, kopā ar karavīriem sagaidot Militārās policijas 10. gadadienu. Atmiņā paliekošu brīžu ir daudz, arī pildot ikdienas uzdevumus, piemēram, pavadot bīstamās kravas. Šis darbs bieži vien no karavīriem prasa lielu spriedzi, tāpēc esmu braucis karavīriem līdzī, lai ar savu pieredzi sniegtu viņiem atbalstu un uzmundrinātu. Ir bijuši spilgti brīži, pārrunājot ar MP karavīriem, kas atgriezušies no starptautisko operāciju zonas, dienesta gaitās piedzīvoto.

Militārās policijas karavīri gūst labus panākumus sportā, un es kā bijušais sportists viņus ļoti atbalstu. Mūsu vienībā dien četri Latvijas izlases kandidāti biatlonā. Pagājušajā pasaules karavīru čempionātā, kas pavasārī notika Igaunijā, Latvijas izlasi pārstāvēja četri militārie policisti. Pavisam startēja aptuveni 130 biatlonisti, un Kaspars Dumbris šajās sacensībās ieguva 19. vietu, kas ir ļoti labs rezultāts. MP karavīri gūst labus rezultātus arī citās sacensībās. Ja esam profesionāla vienība, tad mums ir jāpiedalās sporta spēlēs un jāparāda sava prasme un spēks.

— **Kādas ir jūsu ieceres par Militārās policijas attīstību tuvākajos gados?**

— Turpināsim apmācīt karavīrus. Tas ir mūsu galvenais uzdevums. Jo labāk apmācīts ir karavīrs, jo viņš jūtas drošāks. MP karavīru sagatavošanā sadarbojamies arī ar Policijas akadēmiju. Militārās policijas vads ir iekļauts arī nākamajā *NRF* rotācijā. Nodaļai būs jābūt gatavai pildīt pienākumus brigādes sastāvā. Protams, turpināsim pildīt savus ikdienas pienākumus.

Vēlētos, lai Latvijas sabiedrība vairāk novērtētu MP karavīrus, kas jebkurā brīdī ir gatavi aizstāvēt savu valsti.

Militārās policijas personālsastāvs pie Brīvības pieminekļa.

Ilze Lavrinoviča

Foto — Gatis Dieziņš.

No 3. līdz 6. jūlijam Preiļu rajona Aglonas pagasta Jaunaglonā notika Jaunsardzes 15. gadadienas salidojums, kurā vienkopus sapulcējās aptuveni 1000 dalībnieku. Tie bija jaunsargi no Latvijas un jauniešu komandas no Igaunijas, Lietuvas, Zviedrijas un Lielbritānijas. Salidojuma organizācija bija nodota AM Jaunsardzes centra un tā Latgales novada daļas speciālistu rokās.

Ar šo salidojumu Jaunsardzes centrs aizsāka savas 15. gadadienas atzīmēšanu, kas noslēgsies 11. oktobrī ar svinīgo pasākumu Rīgas Latviešu biedrības namā.

15. gadadienas salidojuma laikā Jaunaglonā jaunsargu sacensības bija organizētas sporta, militārajā un tūrisma blokā. Savus spēkus un veiklību jaunsargi pārbaudīja, izdarot basketbola un florbola metienus, sitot futbola bumbu vērtos, tāllēkšanā, pildbumbas un šautriņas mešanā, zābaka mešanā atmuguriski un citās aizraujošās disciplīnās. Jaunsargu komandas devās patruļā ar peintbola ieročiem, šāva ar pneimatiskajiem ieročiem, ar improvizētu lielgabalu, meta granātu un pārvarēja šķēršļu joslu. Lielu jautrību izraisīja imitēta transportlīdzekļa vadīšana ar aizsietām acīm, spaiņa pārvietošana un dažādu priekšmetu mešana mērķī. Tūrisma blokā jaunieši pārvietojās ar laivām pa upi, mācījās, kā labāk tikt pāri upē nokritušam kokam, veica Tarzāna lēcianu un darīja citas interesantas lietas.

4. jūlija novakarē jaunsargi uzstājās ar jaunrades priekšnesumiem prozā, dzejā, arī citos žanros, kuru tēma bija «Jaunsardzei 15 gadi manā novadā», bet 5. jūlija vakarā nometnes dalībnieki klausījās karavīru stāstus. 6. jūlijā viņiem bija iespēja vērot Nacionālo bruņoto spēku, Valsts robežsardzes, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Valsts policijas paraugdemonstrējumus. Vakaros jaunieši klausījās grupu «Cielaviņa», «Spice» un «Ekperiments» koncertu un izlocīja kājas diskotēkās kopā ar dīdžeju Dimitriju un grupu «Bez PVN».

«Tēvijas Sargs» vēlējās uzzināt, kā Jaunsardzes 15. gadadienas salidojuma norisi vērtē AM Jaunsardzes centra vadītājs **major Sergejs Čevers**.

— Pirmo reizi jaunsargu salidojumā pulcējās tik liels skaits bērnu — vairāk nekā tūkstoši. Organizēt šo pasākumu bija grūti. Tas prasīja ļoti daudz darba un piepūles, taču viss

Jaunsardze

15. gadadienas krustcelēs

izdevās perfekti. Visi bērni bija nodarbināti un iesaistīti dažādās aktivitātēs. Šis salidojums bija veltīts Jaunsardzes 15. gadadienai, tāpēc uzskatāms par svētku pasākumu. Lai gan šis pēc skaita bija 13. salidojums, mazliet mānticīgi būdami, esam to nosaukuši skanīgāk, proti, par Jaunsardzes 15. gadadienas salidojumu.

Līdz šim rīkotajos salidojumos kādam jauniešiem parasti izdevās salauzt pirkstu vai gūt kādu vēl smagāku traumu, bet šovasar salidojuma laikā neviens bērns neguva nopietnas traumas. Tāpat drošības pasākumi bija ļoti labā līmenī.

Salidojuma laikā mēs pirmo reizi visās disciplīnās veidojām jauktās komandas — tas nozīmē, ka vienā komandā startēja jaunieši no dažādu novadu un pat valstu komandām. Dažādu bāzes skolu jauniešiem bija iespēja iepazīties un mācīties strādāt komandā, tāpat nebija neveselīgas konkurences par to, kurš sacensībās būs pirmais.

Priecē, ka nometnes aprikojums kļūst arvien pilnīgāks. Šajā salidojumā organizatoru rīcībā jau bija septiņi stacionārie datori un divi portatīvie datori. Tas atviegloja un padarīja efektīvāku mūsu darbu.

Šogad salidojumā piedalījās arī četru ārzemju valstu skolēni no Igaunijas, Lietuvas, Zviedrijas un Lielbritānijas. 7. jūlija rītā tieši no Aglonas grupa mūsu jaunsargu devās ceļā uz Bristolu Lielbritānijā, kur piedalījās šis valsts kadetu sacensībās. Šovasar ap Jāņiem jaunsargi no Latvijas pirmo reizi piedalījās Norvēģijas Nacionālās gvardes jauniešu organizācijas militārajā daudzciņā, tāpēc nākamajā gadā pie sevis

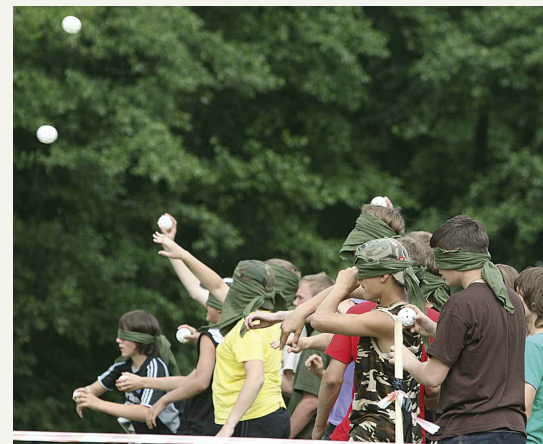
ciemos ceram sagaidīt arī jauniešus no Norvēģijas.

Pirmo reizi Jaunsardzes salidojumu vēsturē tika izdota avīze, tās nosaukums — «Čapenieks». Preses grupa — desmit jaunieši — iztaujāja gan nometnes dalībniekus, gan organizatorus un veidoja jaunsargu preses izdevumu.

Salidojums izdevās. Jaunsargi ieguva jaunus draugus kā Latvijā, tā ārzemēs, bet Jaunsardzes centrs pārliecinājās, ko spēj tā darbinieki. Par šī salidojuma organizatoriem — Jaunsardzes centra Latgales novada daļu — varu teikt tikai vislabākos vārdus! Paldies arī visiem Jaunsardzes centra darbiniekiem, kas piedalījās salidojuma organizēšanā.

— Padalieties, lūdzu, savās pārdomās par Jaunsardzes attīstību tās pastāvēšanas laikā!

— Jaunsardzes darbību 15 gadu laikā var iedalīt divos posmos. Pirmais posms ir Jaunsardzes veidošana un attīstība Zemessardzes (ZS) paspārnē.

Vai var trāpīt mērķī, ja bumbiņu met ar aizsietām acīm?

Otrais posms — Jaunsardzes reorganizācija 2003. gadā un turpmākā attīstība Aizsardzības ministrijas (AM) pakļautībā. Pārejot AM pakļautībā, Jaunsardze zaudēja ciešo saikni ar Zemessardzi. Patlaban mēs strādājam, lai šo saikni atjaunotu un nostiprinātu.

15. gadadienas salidojuma laikā Jaunaglonā ZS 35. bataljons, kas ir dislocēts Preiļos, rūpējās par drošības pasākumiem. Zemessargi piedalījās arī sacensību tiesāšanā. ZS 34. artilērijas bataljons no Daugavpils nometnē rādīja paraugdemonstrējumus. Jāteic, ka Nacionālo bruņoto spēku karavīri un komandieri bieži brauc pie jaunsargiem un stāsta viņiem par savām dienesta gaitām.

Dots starts šaušanai ar pneimatisko šauteni.

Pēc 2003. gada reorganizācijas Jaunsardzes centrs savas funkcijas varēja veikt pilnvērtīgāk. No šī laika centrs kļuva par atsevišķu iestādi ar konkrētiem uzdevumiem, pieauga centra darbinieku skaits. Patlaban Jaunsardzes centrā ir izveidojies neliels, bet darbaspējīgs štābs, kur katram darbiniekam ir uzticēti savi konkrēti uzdevumi. Pēdējos gados ļoti ir uzlabojies Jaunsardzes materiāli tehniskais nodrošinājums. Mums ir nopirkti datori, instruktori darbā ar jaunsargiem lielā mērā ir nodrošināti ar vajadzīgo inventāru. Jaunsardzes centrs ir izdevis 15 mācību plakātus, kas kalpo kā labs informatīvs materiāls, apgūstot jaunsargu mācību programmu.

Jaunsardzes kustības pamatmērķis nav sagatavot jauniešus dienestam bruņotajos spēkos, bet gan iemācīt skolēniem būt aktīviem savas valsts pilsoņiem, veidot viņos pilsonisku apziņu.

Labā sadarbība izveidojusies ar Jaunsardzes padomi, kuras sastāvā ir aizsardzības ministrs, valsts sekretāra vietniece administratīvajos jautājumos, visu spēku veidu štābu priekšnieki, Jaunatnes militārās izglītības

nodalās vadītāja, Jaunsardzes centra vadītājs, vadītāja vietnieks un novadu vadītāji. Jaunsardzes padome strādā patiešām efektīvi un spēj atrisināt daudzās mums būtiskas lietas.

— **Kā esat iecerējuši attīstīt Jaunsardzes kustību?**

— Patlaban Jaunsardze apvieno gandrīz 7000 jauniešu. 2003. gadā pēc reorganizācijas Jaunsardzes kustībā bija palikuši tikai aptuveni 2500 skolēni. Jaunsargu skaitu varētu vēl palielināt, bet mums vispirms ir jādodomā, vai spējam viņiem nodrošināt kvalitatīvu apmācību un vajadzīgo aprīkojumu.

Jaunsargu mācību programmas nepārtraukti tiek uzlabotas un pilnveidotas. Jaunsargi jungas, iespējams, drīz darbosies ne tikai Rīgā, Bolderājā, bet arī Liepājā un Ventspilī. Daugavpilī, par bāzi izmantojot Daugavpils lidlauku, iecerēts izveidot Gaisa spēku jaunsargu — vanadzēnu — grupu. Līdz šim viena jaunsargu vanadzēnu grupa darbojās Rīgā, Spilves lidlaukā.

Šī gada beigās paredzēts ieviest amatu zīmes. Tiks ieviestas jaunsargu grupas komandiera, vienības komandiera un novada jaunsargu vadītāja palīga amata zīmes, kuras jaunsargi varēs nēsāt pie formas tērpiem. Ir jau piešķirts finansējums jaunu formas tērpu iegādei jaunsargiem. Nākamajā gadā mums tiks uzšūti 5000 formas tērpi. Paredzēts, ka drīz katra jaunsargu bāzes skola saņems mācību ieročus. Jaunsargu vajadzībām tiks nodoti 420 ieroči. Jaunieši tos varēs jautāt, imitēt šaušanu un labāk apgūt lauka kaujas iemaņas. Šoruden esam iecerējuši Jaunsardzes interneta mājaslapā atvērt forumu. Mājaslapā iecerēts ievietot kādu no stratēģiskajām spēlēm, kas būs saistīta ar Latvijas vēsturi.

Jaunsardzes salidojumu norises vietas

1993. gadā — Priekulji
 1994. gadā — Aizkraukle
 1995. gadā — Aizkraukle
 1996. gadā — Rēzekne
 1997. gadā — Kazdanga
 1998. gadā — Roja
 1999. gadā — Zaķumuiža
 2000. gadā — Valmiera
 2002. gadā — Pāvilosta
 2004. gadā — Jaungulbene
 2005. gadā — Zaļenieki
 2006. gadā — Laidze
 2007. gadā — Jaunaglona

Izpildot šo vingrinājumu, bija jāprot gan saglabāt līdzsvaru, gan nenomest ķiveri.

Rīgas novadā jau darbojas jaunsargu novada padome. Šādas padomes ir jāveido katrā novadā, un pārstāvjiem no katra novada jāveido jauniešu grupa, kas piedalīsies pašpārvaldē un Jaunsardzei svarīgu lēmumu pieņemšanā. Jaunsardzes kustības attīstībā arvien vairāk ir jāiesaistās pašiem jaunsargiem. Šai kustībai ir jāmainās līdzī laikam, nevaram sēdēt uz veciem lauriem.

— **Cik ilgi jūs esat Jaunsardzes vadībā?**

— Jaunsardzē esmu kopš 1999. gada 1. oktobra, tāpat astoņus gadus. Vispirms manas dienesta gaitas bija ZS štāba Jaunsardzes daļā, pēc tam kļuva par Jaunsardzes centra vadītāju.

— **Ko jūs novēlētu Jaunsardzes vadītāju kolektīvam, sagaidot 15. gadadienu?**

— Novēlu izturību, jo darāmā patiešām ir daudz, un gudrību darbā ar bērniem! Visi kopā — gaidīsim Jaunsardzes 15. gadadienu velmīgo pasākumu Rīgas Latviešu biedrības namā, kas notiks 11. oktobrī. Tajā būs aicināti piedalīties gan pirmie jaunsargu vadītāji, gan pašvaldību vadītāji, gan skolu direktori un citi mūsu atbalstītāji.

— **Kāds ir jūsu vēlējums gandrīz 7000 jaunsargu kolektīvam?**

— Jaunsargiem novēlu izturību un aicinu viņus aktīvi piedalīties Jaunsardzes padomes darbā! Aicinu jaunsargu kustībai pievienoties visus tos jauniešus, kurus interesē aktīva atpūta, tūrisms un sportiskas aktivitātes.

Jo vairāk profilaktisku pasākumu, jo mazāk darba

Ilze Lavrinoviča

Foto — Normunds Mežiņš.

Jūras spēku Krasta apsardzes dienestam (KAD) vasaras, kad atpūtnieki dodas pie ūdeņiem, parasti ir viskarstākais darba laiks. Šī vasara pagaidām saudzē dienesta darbiniekus. Saule vasaras pirmajā pusē spīdēja samērā maz un īsta peldsezona bija tikai neilgu laiku, arī nelaimes gadījumu uz ūdeņiem tāpēc ir mazāk.

Kāda situācija uz ūdeņiem šovasar ir no Krasta apsardzes dienesta viedokļa — par to «Tēvijas Sargs» jūlija sākumā izvaicāja KAD priekšnieku jūras kapteini Hermani Černovu.

— Negadījumu uz ūdens šovasar nav īpaši daudz un tie nav ļoti smagi. Varētu teikt, ka situācija pagaidām ir normāla. Laiks jūnijā un jūlija sākumā nebija tik silts, lai ļaudis masveidā dotos atpūsties pie jūras. Kā ik gadu, arī šogad mums ir jārisina problēmas ar jahtām. Ir jau bijuši daudzi gadījumi, kad jahtu pasažieriem bija vajadzīga Krasta apsardzes dienesta palīdzība. Jahtas visbiežāk piemeklē dažādas tehniskas problēmas. 15. jūnijā saņēmām signālu no Kaļiņingradas Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra. Kolēģi no Kaļiņingradas ziņoja par jūrā pazudušu laivu «Lastočka», uz kuras izvietota zinātniskās pētniecības stacija. Sakari ar šo jahtu bija pazuduši jau pirms 14 stundām. Darbu apgrūtināja tas, ka nebija precīzi zināmas jahtas atrašanās koordinātas, tāpēc meklēšanas rajons bija plašs. Meklēt jahtu devās Krasta apsardzes kuģi KA-14 «Astra», KA-08 «Saulē» un Robežsardzes patruļkuģis RK-03 «Tiira». Meklēšanā bija iesaistīts arī Gaisa spēku helikopters un meklēšanas un koordinācijas centri Zviedrijā, Krievijā un Lietuvā. Helikopteram Mi-17 LAF 102 izdevās atrast jahtu «Lastočka». Tai bija apstājies dzinējs.

Nopietna situācija bija arī uz kuģa «Alexander von Humbolt» 27. jūnijā. No kuģa ar helikoptera palīdzību tika nocelts Vācijas pilsonis, kuru bija piemeklējis insults. Viņš tika nogādāts mediķu rokās Liepājas slimnīcā.

Četri krasta apsardzes kuģi, kuru bāzes vieta ir Ventspils, Liepāja, Roja un Rīga, visu diennakti atrodas darba gatavībā un 15 minūšu laikā pēc trauksmes signāla ir gatavi doties ceļā. Darba gatavībā ik dienas ir arī trīs glābšanas moduļi, proti, transports ar glābšanas laivām, kas atrodas Liepājā, Kolkā un Rīgā, un viens GS helikopters, kas bāzējas Lielvārdē. Arī helikopters visas 24 stundas diennakti ir gatavs lidojumam ar pacelšanos 15 minūšu laikā.

Krasta apsardzes dienesta uzdevums ir sniegt palīdzību cilvēkiem, kas nonākuši nelaimē jūrā, neanalizējot, kāpēc viņi ir nonākuši šādā situācijā. KAD nereti saņem arī viltus izsaukumus, taču mēs uz tiem reaģējam kā uz jebkuru citu izsaukumu. Labāk vairākas reizes aizbraukt uz izsaukumiem, kas neapstiprinās, nekā vienu reizi neaizbraukt un nesniegt palīdzību tad, kad tā patiešām ir ļoti nepieciešama. No tā, cik ātri reaģē glābēji, bieži vien ir atkarīga cilvēka dzīvība. Baltijas jūrā ūdens ir auksts pat siltajā sezonā, un cilvēks atklātā jūrā nespēj ilgi izdzīvot.

Krasta apsardzes dienests ir panācis, ka KAD koordinators ir tiesības pieņemt lēmumu par glābšanas operācijas uzsākšanu. Koordinators ir pilnvarots koordinēt operāciju, iesaistīt tajā vajadzīgos resursus un dot komandas dežurējošo kuģu komandieriem un helikoptera pilotiem, savas pavēles iepriekš nesaskaņojot ar augstākiem komandieriem. Īpašās situācijās, lai piedalītos glābšanas operācijā, KAD koordinators ir tiesīgs atļaut ielidot Latvijas gaisa telpā pat kara lidmašīnai vai mūsu teritoriālajos ūdeņos iepeldēt karakuģim. KAD koordinators funkcijas ir noteiktas likumdošanā. Saskaņošana starp dažādām institūcijām prasa laiku un traucē pilnvērtīgi pildīt pienākumus, bet glābšanas operācijās svarīga ir katra minūte. Pēc operācijas pabeigšanas tiek sniegts detalizēts ziņojums Aizsardzības ministrijai un Ārlietu ministrijai.

Ar žurnāla starpniecību vēlētos izteikt pateicību visiem meklēšanas un glābšanas darbos iesaistītajiem cilvēkiem, kas atrodas dežūrās uz kuģiem,

Gaisa spēku personālam un koordinatoriem, kas, neskaitot savas darba stundas, pašaieliedzīgi veic viņiem uzticētos pienākumus.

Lai vēl vairāk pilnveidotu savu darbu, no 14. līdz 17. maijam Baltijas jūrā notika starptautiskās meklēšanas un glābšanas un pretterorisma mācības «*Bold Mercy*». Mācībās tika pārbaudīta gan Latvijas institūciju, gan Lielbritānijas, Francijas, Polijas, Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas un Latvijas meklēšanas un glābšanas koordinācijas centru sadarbība. Šajās mācībās tika simulēta situācija ar pazudušas lidmašīnas meklēšanu un meklēšanas un glābšanas darbi norisinājās no gaisa, jūrā un uz sauszemes. Mācības bija īpašas ar augsto sarežģītības pakāpi un iesaistīto institūciju — gan militāro, gan civilo — lielo skaitu.

— **Šovasar Krasta apsardzes dienesta darbinieki var nedaudz ievilkt elpu pēc smagās darba sezonas, kas sākās jau no gada sākuma, glābjot kuģi «Golden Sky» un piedaloties Daugavā izplūdušo naftas produktu savākšanā.**

— Parasti vasara mums sagādā ļoti daudz rūpju. Salīdzinot ar noslogojumu, kas Krasta apsardzes dienestam bija šī gada pirmajā pusē, kad piedalījāmies kuģu «*Golden Sky*» un «*Njord*» glābšanas darbos un likvidējām piesārņojumu Daugavā, patlaban darba apjoms patiešām ir mazāks. Krasta apsardzes dienesta darbinieki pēc šiem darbiem bija noguruši. Lai gan darba šobrīd ir mazāk, darāmā nekad netrūkst, jo glābšanas darbi jūrā nav KAD vienīgā funkcija. Krasta apsardzes dienestā darbību uzsācis Jūras palīdzības dienests. Šī dienesta uzdevums ir sniegt informatīvu palīdzību civilajiem kuģiem, kas nonākuši grūtībās jūrā. Krasta apsardzes dienests kuģiem nesniedz tehnisku palīdzību, bet darbojas kā koordinācijas centrs. Kuģu kapteiņi sazinās ar Jūras palīdzības dienestu un saņem vajadzīgo informāciju par kuģu remonta rūpnīcām, darbnīcām un citām institūcijām, kas kuģiem nodrošina vajadzīgo tehnisko palīdzību. Īpašos gadījumos, piemēram, vētras laikā, KAD var sniegt civilajiem kuģiem palīdzību, nogādājot peldierīci drošā vietā.

KAD strādā pie dažādiem projektiem, piemēram, pie «*SafeSeaNet*» — tā ir Eiropas Savienības kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas datu apmaiņas sistēma. No 2008. gada 1. janvāra

šai sistēmai ir jāsāk darboties Latvijā, un tad Krasta apsardzes dienestam būs pieejama visa informācija par kuģiem Eiropas Savienības ūdeņos un ostās, tai skaitā visās Latvijas ostās. Krasta apsardzes dienests pilnveido automatiskās identifikācijas sistēmu, lai turpmāk varētu noteikt koordinātas arī jahtām un maza izmēra kuģiem.

Domājam arī par profilakses pasākumiem. Jūlija vidū no tipogrāfijas saņēmām «Jūras meklēšanas un glābšanas rokasgrāmatu», kas ir ļoti vērtīgs izdevums, pirmā šāda veida grāmata Latvijā. Rokasgrāmata ir tulkota no angļu valodas un izdota latviešu un angļu valodā. Šī grāmata ir paredzēta kā mācību līdzeklis Latvijas Jūras akadēmijas un Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadetiem, Jūras spēku mācību centram, Gaisa spēku un Jūras spēku karavīriem, Valsts robežsardzei, arī zvejniekiem. Īpaši organizētās akcijās šīs rokasgrāmatas tiks dalītas zvejniekiem Latvijā, lai viņi prastu sevi pasargāt no nelaimes gadījumiem uz ūdens.

Patlaban strādājam arī pie mācību grāmatas izveides par meklēšanas un glābšanas darbiem jūrā. Tajā apkopotā informācija būs vēl plašāka un dziļāka nekā rokasgrāmatā. Grāmatas tapšanā piedalās arī Katastrofu medicīnas centra speciālisti.

Krasta apsardzes dienesta uzdevums ir samazināt negadījumu skaitu uz jūras, sniedzot informāciju par to, kā rīkoties uz ūdeņiem, kontrolējot kuģošanas līdzekļus, sadarbojoties ar Jūras administrāciju un citām institūcijām un veicot vēl citus pasākumus. Jo vairāk profilaktisku pasākumu, jo mazāk mums darba.

— **Vai paredzat, ka līdz ar siltāka laika iestāšanos glābšanas darbu apjoms uz ūdeņiem Krasta apsardzes dienestam varētu pieaugt?**

— Laika prognozi saņemam divas reizes dienā, un arī mums pašiem ir sava Latvijas Universitātē izstrādāta programma, ar kuras palīdzību tiek noteikta laika prognoze un analizēts stāvoklis jūrā nākamajās 54 stundās. Arī patlaban Krasta apsardzes dienestam darba netrūkst. Mēs sniedzam palīdzību civilajiem iedzīvotājiem un sadarbojamies ar pašvaldībām, lai nodrošinātu palīdzību masu pasākumu laikā. Jūlija sākumā daudzviet Latvijā tika svinēti Zvejnieku svētki, un KAD pēc vietējo pašvaldību lūguma devās dežurēt jūrā svinību vietu tuvumā. KAD

labprāt dodas palīgā pašvaldībām, jo labi saprot, ka tām nepietiek līdzekļu, lai garantētu cilvēku drošību jūrā. Krasta apsardzes dienesta kuģi dežurē arī sacensībās uz ūdens. Cilvēkiem, kas kuģo Latvijas ūdeņos, ir jāzina, ka viņi var droši kuģot, ka negadījuma brīdī viņi saņems kvalitatīvu palīdzību. Mūsu uzdevums ir nodrošināt viņiem šo palīdzību.

— **Atgādiniet, lūdzu, kas noteikti ir jāievēro, lai izvairītos no negadījumiem uz ūdens!**

— Katram cilvēkam, pirms viņš dodas jūrā ar kādu peldierīci, ir jāapsver, cik tā ir droša, vai tā ir nodrošināta ar glābšanas līdzekļiem un vai uz peldierīces ir sakari, lai nelaimes gadījumā kuģotāji spētu sazināties ar glābējiem.

Ja ir noticis nelaimes gadījums, cietušajiem vai aculieciniekiem nekavējoties ir jāzvana pa tālruna numuru 112. Šajā dienestā strādā profesionāli cilvēki, kas savienos ar atbilstošajiem dienestiem un nodrošinās operatīvus glābšanas pasākumus. Ļoti svarīgi ir par negadījumu jūrā paziņot nekavējoties, jo tieši no laikus sniegtas un precīzas informācijas bieži vien ir atkarīgs tas, vai izdodas izglābt cietušos.

Jahtu un laivu īpašniekiem atgādinu, ka ir iespējams paziņot Krasta apsardzes dienestam par izbraukšanu jūrā. Šo iespēju jau izmanto daudzi civilie kuģotāji. KAD speciālisti seko līdz tam, vai peldierīce ar pasažieriem laimīgi atgriežas krastā.

Jāatceras, ka Krasta apsardzes dienests nepilda pludmales glābēju funkcijas. Vecākos un arī citās pludmalēs strādā pludmales glābēju vienības, kuru uzdevums ir glābt sliktstošos peldētājus. Krasta apsardzes dienesta uzdevums ir sniegt palīdzību kuģotājiem, jūrniekiem, kas atrodas uz kuģiem, jahtām vai laivām jūrā. Vajadzības gadījumā Krasta apsardzes dienests sadarbojas ar VUGD un sniedz palīdzību arī piekrastes zonā, bet tas nav KAD pamatuzdevums.

Atpūtniekiem laiku pie jūras iesaku pavadīt tajās piekrastes teritorijās, kur tuvumā ir pludmales glābēji, tomēr bieži vien ļaudis atpūtai izvēlas citas vietas. Latvijas jūras piekraste ir aptuveni 500 kilometrus gara, un glābēju spēkos nav izsekot līdz katram atpūtnieka gaitām, lai izglābtu viņus nelaimes gadījumā, tāpēc par savu drošību vispirms jā rūpējas arī katram pašam.

Pieredze starptautiskajās mācībās «Elite 2007» Vācijā

Viesturs Masulis,

Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divizona Operatīvās nodaļas priekšnieks, kapteinis.

Foto — no Gaisa spēku arhīva.

No šā gada 14. līdz 28. jūnijam Vācijā, Heibergas poligonā, norisinājās starptautiskās militārās mācības «Elite 2007». Tajās piedalījās daudzu valstu pretgaisa un gaisakuģu vienības: pretgaisa vienības «Patriot», «Nasams», «Stinger», «Skyguard», «Mistral», «Crolate», «Ozelot», SA-6, «Roland», «Rapier» un gaisakuģi «Eurofighter», «Mirage 2000», «Tornado», SU-22, F-16, F-18, F-4, MIG-21, «Casa 295», C-160, C-130, CH-53, «Cougar», A-109. Latviju šajās mācībās pārstāvēja Gaisa spēku Pretgaisa aizsardzības divizons (GS PAD) 39 karavīru sastāvā — trīs zenītraķešu sistēmas RBS-70 grupas un divas taktisko novērošanas radaru PS-70 grupas. Kontingentu komandēja GS PAD komandieris kapteinis Ainārs Vigulis.

Latvijas kontingenta mērķis mācībās «Elite 2007» bija paaugstināt pretgaisa kaujas pieredzi un spējas cīņai pret modernākajiem gaisakuģiem elektromagnētisko traucējumu vidē jebkuros dienakts apstākļos.

Mācībās pretgaisa vienības koncentrējās uz gaisakuģu atklāšanu, identifikāciju un iznīcināšanu elektromagnētisko traucējumu vidē. Savukārt gaisakuģu vienības vairāk uzmanības

pievērša tam, kā atklāt un iznīcināt pretgaisa uguns vienības, taktiskos radarus un komandcentrus. Lai noskaidrotu un izvērtētu katras mācībās iesaistītās puses rezultātus, mācību struktūrā tika izveidota apvienotā analīzes grupa, kurā darbojās katras mācībās iesaistītās puses pārstāvis. Pēc katra pretgaisa un gaisa spēku dueļa vai kombinētajām gaisa operācijām tika sarīkota videokonference, kurā piedalījās visu valstu pārstāvji un analizēja notikušo pretgaisa kauju — pretgaisa raķešu «zeme—gais» palaišanas laikus uz gaisakuģi un otrādi, raķešu «gais—zeme» palaišanas laikus uz pretgaisa vienībām. Vienība, kura attiecīgajā dueļī reaģēja visātrāk, arī guva virsroku.

GS PAD mācībās sasniedza teicamus rezultātus, to pierādīja arī analīzes rezultāti par notriektajiem gaisakuģiem. Minimālais uzdevums, proti, notriekt iznīcinātāju, helikopteru un transporta lidmašīnu, tika izpildīts un pārsniegts. Bija arī dueļi, kuros pārākas bija gaisakuģu vienības, atklājot mūsu taktiskos radarus PS-70. Informācija, ko mēs ieguvām mācībās «Elite 2007», ir neatsverams avots turpmākajā pretgaisa kaujas spēju, radaru taktikas un pretgaisa kaujas taktikas pilnveidošanā un uzlabošanā.

GS PAD karavīri ne tikai pilnveidoja savas profesionālās kaujas spējas, bet arī apmainījās ar pieredzi ar ārval-

Taktiskais radars PS-70.

stu kolēģiem. NBS karavīri apskatīja arī citu valstu bruņojumā esošās pretgaisa ieroču sistēmas, iepazinās ar to darbības principiem un spējam un tādējādi paplašināja savas zināšanas par pretgaisa aizsardzību.

Mācībām «Elite 2007» izvirzītais mērķis tika sasniegts, un mācību norise ir uzskatāma par sekmīgu.

Komandieris Ainārs Vigulis dod ikrīta norādījumus.

Latvijas kontingenta autokolonna.

Sākums 7. lpp.

Vienpadsmit mēnešu ilgajā apvienotajā kursā kopā mācīsies sauszemes, jūras un gaisa spēku virsnieki. Tad mēs iegūsim zināšanas nākamajā — operacionālajā — līmenī.

No 2009. gada *BALTDEFCOL* tiks organizēti divi 4,5 mēnešu ilgi kursi sauszemes spēku virsniekiem. Savukārt no šiem diviem kursiem tiks atlasīti virsnieki vienam garajam kursam. Tātad uz vienu vietu būs divi pretendenti.»

NBS Apvienotā štāba Stratēģiskās plānošanas departamenta Plānošanas daļas priekšniece kapteine Jolanta Armaloviča-Rauza:

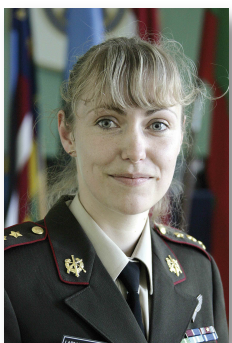
«Mācības Baltijas aizsardzības koledžas Sauszemes spēku taktiskā līmeņa kursā man nesagādāja īpašas grūtības. Pirms tam mēs Nacionālajā aizsardzības akadēmijā papildinājām savu prasmī angļu valodā, jo tas ir galvenais nosacījums, lai nerastos problēmas mācībās.

Paralēli teorētiskajām nodarbībām *BALTDEFCOL* mums notika praktiski

vingrinājumi Latvijā, Lietuvā un Zviedrijā, kuros apguvām taktiskos principus: brigāde uzbrukumā, brigāde aizsardzībā un brigāde miera uzturēšanas operācijā.

No profesionālā viedokļa man šīs mācības šķita interesantas. Sauszemes spēku brigāde Nacionālajos bruņotajos spēkos vēl ir tikai attīstības stadijā, līdz ar to šīs zināšanas man bija jaunas un būs noderīgas turpmākajā dienestā. Interesanti bija vērot un apgūt brigādes plānošanas procesa principus. Pasniedzēji, kas bija ieradusies no Francijas, Vācijas, Nīderlandes un Baltijas valstīm, ļoti centās sniegt mums vispusīgu un vērtīgu informāciju.

Latvijas pārstāvji mācību laikā cits citu ļoti atbalstīja un neskopojās ar padomiem, ja mācību procesā radās grūtības. Mums izveidojās patiešām labs kolektīvs. Manā militārajā pieredzē nav vienības komandēšanas pieredzes, bet tikai štāba pieredze, tāpēc šajā jomā man ļoti noderēja citu virsnieku padomi un informācija par to, kā tas notiek reālajā dzīvē starptautiskajā operācijā vai lauka kaujas apstākļos. Mācījāties ne tikai no lektoru stāstītā, bet arī no citu kolēģu pieredzes. Ieguvu jaunus draugus un vērtīgu pieredzi. Augustā kopā ar pārējiem NBS virsniekiem atkal došos ceļā uz *BALTDEFCOL*, lai turpinātu mācības jau augstākā līmenī.»

NBS štāba orķestrim — trešais kompaktdisks

Dainis Vuškāns,

pulkvežleitnants, Nodrošinājuma pavēlniecības Orķestru pārvaldes priekšnieks

Atzīmējot savas pastāvēšanas 15. gadskārtu, Nacionālo bruņoto spēku štāba orķestris izdevis trešo kompaktdisku.

Orķestra jaunais kompaktdisks ierakstīts 2006. gadā Štāba orķestra skaņu ierakstu studijā skaņu režisora kaprāļa Viļņa Kundrāta vadībā. Kopš centralizētās skaņu ierakstu aparātūras iegādes NBS štāba orķestra skaņu ierakstu studija ir nodrošināta ar mūsdienīgu aparātūru un skaņu ierakstu kvalitāte atbilst Eiropas Savienības standartiem.

Jaunajā diskā «Dziesma saulei» iekļauta latviešu komponistu mūzikas izlase diriģenta Mārtiņa Berga interpretācijā. Kompaktdiska nosaukums raksturo ne tikai diskā iekļauto skaņdarbu nosaukumus, bet zināmā mērā atspoguļo arī ieceres saturisko, tēlaino

pusi, kuras centrā nostājas latviešu tautasdziesma un tās dažādās izpausmes. Dziesma ir sava veida stāsts par tautu un tās pasaules izpratni, redzējumu, kas kaldināts daudzu gadsimtu gaitā. Viena no skaistākajām latviešu tautasdziesmām «Tumša nakte, zaļa zāle» Pētera Plakida apdarē vēsta par cilvēka tieksanos pēc gaismas. Arī Līgas Celmas kompozīcija «Dziesma saulei» ir ziemeļu tautām raksturīgās gaismas pielūgsmes savdabīgs redzējums.

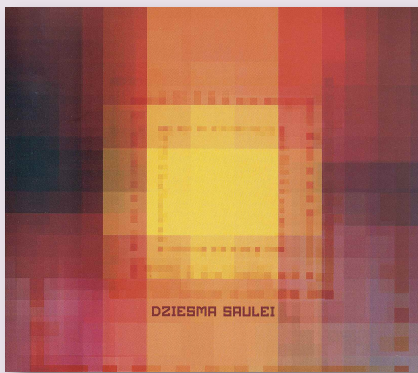
Alkas pēc saules tik ļoti sader kopā

ar cilvēcisko tieksmi pēc jaunā, nezināmā, mainīgā. «Pūt, vējiņi, dzen laiviņu, aizdzen mani...» — šis pazīstamais motīvs apdziedāts Imanta Kalniņa «Pūt, vējiņi!» un Raita Rēriha «Skaņās».

Prestatāt nopietnajam raksturam, kas ietver klusi apcerošas noskaņas, diskā dzirdamas arī liksmības un prieka izpausmes. Tās dzirdam gan iepriekš minētajos Raita Rēriha un Līgas Celmas skaņdarbos, gan Romualda Kalsona «Kāzu dziesmā».

Modernākā un mūsdienīgākā ietērpā dzirdam svētku gaisotnē veidoto iesākuma skaņdarbu — Gunāra Ordellovskā «Māršs — rēvija». Savukārt noslēguma skaņdarba pacilitāte un jautrība Alņa Zaķa meistardarbā «Lai skan!» kontrastē ar tautiskās noskaņas nopietnību. Tas veido savdabīgu ietvaru un priecīgu akcentu šim latviešu komponistu mūzikas diskam.

Jaunā kompaktdiska tirāža ir 1000 eksemplāru, un tas paredzēts Aizsardzības ministrijas un Nacionālo bruņoto spēku reprezentācijas vajadzībām.

Svin ASV Neatkarības dienu

Amerikas Savienoto Valstu (ASV) vēstniecība Latvijā, atzīmējot ASV 231. dzimšanas dienu, šā gada 1. jūlijā Rīgā, Vērmanes dārzā rīkoja svētku pasākumu. «Amerikas Neatkarības diena ir iespēja atcerēties, ko mūsu priekšteči upurēja, tiecoties pēc brīvības. Tieši tādu neatkarības garu var izjust plaukstošajā un aktīvajā Latvijā,» norāda ASV vēstniece Latvijā Ketrina Toda Beilija. Šā gada svinību tēma — «Stipri sabiedrotie, labi draugi».

Savukārt 30. jūnijā Rīgas starptautiskajā lidostā bija apskatāmas divas A-10 kaujas lidmašīnas un viena C-130 kravas lidmašīna, bet 1. jūlijā visas lidmašīnas, sniedzot paraugdemonstrējumus, lidoja pāri Daugavai Rīgā un jūras krastam Jūrmalā. Šos pasākumus

ASV vēstniece Latvijā Ketrina Toda Beilija un Nacionālo bruņoto spēku komandieris brigādes ģenerālis Juris Maklakovs pasākumā Rīgas starptautiskajā lidostā.

vēstniekiem, viesojušies dažādās pasaules valstīs, spēlējot labāko popa, roka, kantri un R&B repertuāru, uzstājoties kareivju atbalsta pasākumos, publiskajos koncertos un festivālos, kā arī vēstniecību rīkotajos un militārajos pasākumos. Savukārt Jūras spēku orķestra saksofonu kvartets ir izveidots pirms septiņiem gadiem un ir viens no vecākajiem ansambļiem Latvijas Jūras spēku orķestrī.

Sagatavojusi Zane Šmite.
Foto — Gatis Dieziņš.

ASV vēstniecība Latvijā organizēja sadarbībā ar Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju kā NATO sadarbības partneri. Lidmašīnas Latvijā ieradās no Gaisa spēku 81. eskadriļas Vācijā. A-10 kaujas lidmašīnas «Thunderbolt» tiek izmantotas kā triecienlidmašīnas Irākā un Afganistānā. A-10 lidmašīnas izmanto tikai ASV Gaisa spēki, un šī bija pirmā reize, kad tās varēja redzēt Latvijā. Lidmašīnas C-130 galvenokārt izmanto kravu pārvadāšanai, bet tām ir arī papildu funkcijas aizsardzības, izpētes un glābšanas operācijās.

30. jūnija vakarā visi interesenti tika aicināti piedalīties Amerikas Savienoto Valstu Gaisa spēku Eiropas pavēlniecības rokgrupas «Touch 'N Go» un Latvijas Jūras spēku orķestra saksofonu kvarteta koncertā Rīgā, Doma laukumā. Kopš 1976. gada «Touch 'N Go», ko dēvē arī par Amerikas muzikālajiem

ESI VIENS NO MUMS!

Militārā karjera Nacionālajos bruņotajos spēkos

Militārā izglītība

Studiju programmas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā

1. Virsnieka pamatkurs (personām ar augstāko izglītību)
2. Virsnieka pamatkurs (personām ar vidējo izglītību)

Pamatprasības kandidātiem:

- LR pilsonība;
- sekmīgi iegūta vidējā vai augstākā izglītība;
- vecums no 18 līdz 27 gadiem (mācību uzsākšanas brīdī);
- valsts valodas prasmes trešais zināšanu līmenis.

Profesionālais militārais dienests

Profesionāla karavīra karjera nodrošina stabilu un progresējošu atalgojumu, izaugsmes iespējas un interesantu dienestu komandā.

Pamatprasības kandidātiem:

- LR pilsonība;
- izglītība - sākot ar pamatizglītību;
- vecums no 18 līdz 40 gadiem;
- valsts valodas prasmes trešais zināšanu līmenis.

Informācija: Nacionālo bruņoto spēku Rekrutēšanas un atlases centrs.
Adrese: Rīga, Hospitāļu iela 55. Tālrunis 7335495. www.rac.gov.lv

Sākums 2. un 3. lpp.

Par aktīvu sadarbības veicināšanu starp Latvijas un Itālijas aizsardzības sistēmām Vinčenco de Luka tika apbalvots ar aizsardzības ministra apbalvojumu — goda zīmi «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā».

Apbalvošanas ceremonijas laikā Itālijas vēstnieks Latvijā Ferdinando Dzedza (*Ferdinando Zezza*) savā uzrunā atzinīgi novērtēja līdzšinējo Latvijas un Itālijas sadarbību aizsardzības jomā, uzsverot, ka abu valstu bruņotie spēki piedalās starptautiskajās operācijās, arī NATO vadītajā operācijā Afganistānā.

Jūras kapteinis Vinčenco de Luka pildīja aizsardzības atašeja pienākumus Latvijā kopš 2004. gada 5. jūlija. Kopš 2006. gada 5. jūnija V. de Luka sekmīgi vadīja Latvijā akreditēto ārvalstu militāro atašeju asociāciju.

Starp Latvijas Aizsardzības ministriju un Itālijas Aizsardzības ministriju ir parakstīta vienošanās par attiecību un kontaktu attīstīšanu militārās sadarbības jomā. Latvijas un Itālijas sadarbība galvenokārt notiek militāri politisko konsultāciju un apmācību jomā, kā arī starp abu valstu Jūras spēkiem.

05. 07. 2007.

Aizsardzības ministrijā (AM) un Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) norisinājās līdzšinējā Somijas aizsardzības atašeja Latvijā komandkapteiņa Risto Haimilas (*Risto Haimila*) atvadu vizīte un jaunā Somijas aizsardzības atašeja pulkvežleitnanta Erki Juhani Pekonena (*Erkki Juhani Pekonen*) akreditācijas vizīte.

Somijas aizsardzības atašejs pulkvežleitnants Erki Juhani Pekonens.

R. Haimila un E. J. Pekonens tikās ar AM valsts sekretāru Edgaru Rinkēviču, NBS spēku veidu komandieriem un citām AM un NBS amatpersonām.

Sarunā ar Somijas bruņoto spēku pārstāvjiem E. Rinkēvičs pateicās R. Haimilam par darbu aizsardzības atašeja amatā Latvijā. Valsts sekretārs novēlēja nākamajam aizsardzības atašejam E. Pekonenam turpināt attīstīt abu valstu sadarbību aizsardzības jomā divpusējo attiecību kontekstā, kā arī NATO programmu un Eiropas Savienības ietvaros. R. Haimila uzsvēra, ka ir izveidots stingrs pamats abu valstu turpmākai sadarbībai, vēršot īpašu uzmanību uz starptautiskajām operācijām un Baltijas jūras reģiona drošības un aizsardzības jautājumiem. Komandkapteinis Risto Haimila pildīja aizsardzības atašeja pienākumus Latvijā kopš 2004. gada 1. augusta.

Lai pateiktos par ieguldījumu NBS attīstībā, kā arī Latvijas un Somijas divpusējās sadarbības veicināšanā, R. Haimila tika apbalvots ar aizsardzības ministra apbalvojumu — goda zīmi «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā».

Apbalvošanas ceremonijas laikā Somijas vēstnieks Latvijā Peka Vuoristo (*Pekka Wuoristo*) atzinīgi novērtēja AM atbalstu veiksmīgai sadarbībai starp abām valstīm aizsardzības jomā.

2001. gadā tika parakstīts divpusējās sadarbības līgums starp Latvijas Republikas Aizsardzības ministriju un Somijas Republikas Aizsardzības ministriju. Starp abu valstu bruņotajiem spēkiem ir izveidojusies veiksmīga sadarbība

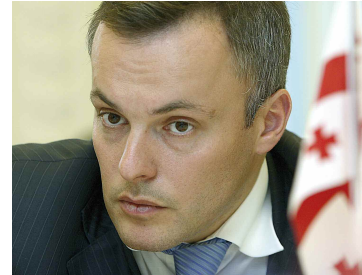
bruņojuma kontroles jomā. Latvijas un Somijas aizsardzības sistēmas sadarbojas vides aizsardzības jomā. Somija aktīvi atbalsta Baltijas valstu aizsardzības koledžas darbību.

06. 07. 2007.

Aizsardzības ministrijas (AM) valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) vadība tikās ar Gruzijas aizsardzības ministra vietnieku Batu Kuteliu, kas darba vizītē apmeklēja Latviju.

E. Rinkēvičs sarunu laikā ar B. Kuteliu apsprieda turpmākās divpusējās sadarbības plānus starp Latviju un Gruziju aizsardzības jomā. B. Kutelia augsti novērtēja Latvijas atbalstu Gruzijas karavīru apmācībā Baltijas aizsardzības koledžā Tartu un Jūras spēku mācību centra ūdenslīdzēju skolā Liepājā. Valsts sekretārs pateicās par piedāvāto iespēju Latvijas karavīriem mācīties Kalnu apmācību centrā Gruzijā. E. Rinkēvičs uzsvēra, ka Latvijas speciālisti arī turpmāk konsultēs Gruziju jautājumos, kas saistīti ar reformām aizsardzības nozarē, kā arī apliecināja gatavību turpināt abu ministriju sadarbību publiskās diplomātijas un sabiedrības informēšanas jomā.

«Līdzšinējā sadarbība starp Latvijas un Gruzijas aizsardzības sistēmām ir devusi vērtīgu pieredzi abām valstīm. Ir izveidots labs pamats valstu divpusējo attiecību veiksmīgai attīstībai drošības un aizsardzības jomā,» norādīja E. Rinkēvičs.

08. — 10. 07. 2007.

Pēc Latvijas Aizsardzības ministrijas uzaicinājuma Rīgā viesojās ASV Vācijas Māršala fonda (*German Marshall Fund of the United States*) prezidents Kregss Kenedijs (*Craig Kennedy*).

9. jūlijā aizsardzības ministrs Atis Slakteris un Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs tikās ar ASV Vācijas Māršala fonda prezidentu Kregu Kenediju, lai pārrunātu Aizsardzības ministrijas un Māršala fonda līdzšinējo un turpmāko sadarbību.

«Aizsardzības ministrija tradicionāli izmanto dažādas sadarbības formas, kuru mērķis ir informēt Latvijas iedzīvotājus par mūsu valsts un tās sabiedroto drošības un aizsardzības jautājumiem. Šajā kontekstā ASV Vācijas Māršala fonds ir nozīmīgs un ietekmīgs sadarbības partneris,» norādīja A. Slakteris.

A. Slakteris pateicās par fonda atbalstu Rīgas konferencei, kas tika organizēta pagājušā gada novembrī NATO samita norises laikā. Tajā notika augsta līmeņa akadēmiskas diskusijas par eiroatlantiskās drošības aktuāliem jautājumiem.

Sarunu laikā ar E. Rinkēviču tika apspriestas sadarbības iespējas projektos ar Melnās jūras reģiona valstīm, kā arī ar Gruziju un Ukrainu, tika pārrunāta Latvijas pārstāvju iesaistīšanās fonda iecerētajos pētniecības projektos un līdzdalība 2008. gada Briseles forumā, kā arī fonda un Latvijas nevalstisko organizāciju sadarbība.

«Sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām ir svarīga nozīme pilsoniskās sabiedrības attīstīšanā, kā arī izpratnes veicināšanā par drošības jautājumiem un to nozīmīgumu valsts attīstībā. Tāpēc mēs augsti vērtējam Latvijas nevalstisko organizāciju sadarbību ar Māršala fondu,» uzsvēra E. Rinkēvičs.

Aizsardzības ministrijas sadarbība ar ASV Vācijas Māršala fondu aizsākās NATO Rīgas samita laikā, kopīgi organizējot akadēmiskās un viedokļu veidotāju diskusijas Rīgas konferencē. Turpinot iesākto, Aizsardzības ministrijas deleģācija piedalījās ASV Vācijas Māršala fonda organizētajā Briseles forumā no šā gada 27. līdz 29. aprīlim, kur jau otro gadu pēc kārtas pulcējās ietekmīgi politiķi, eksperti un uzņēmējdarbības pārstāvji no Eiropas un ASV.

11. 07. 2007.

Aizsardzības ministrijā (AM) un Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) notika līdzšinējā Ungārijas aizsardzības atašeja Latvijā pulkveža Lāsló Jožas (*Laszlo Józsa*) atvaļinātā vizīte un jaunā Ungārijas aizsardzības atašeja pulkvežleitnanta Emila Gāla (*Emil Gál*) akreditācijas vizīte.

L. Joža un E. Gāls tikās ar AM valsts sekretāru Edgaru Rinkēviču, NBS komandiera pienākumu izpildītāju brigādes ģenerāli Juri Kiukucānu, NBS spēku veidu komandieriem un citām AM un NBS amatpersonām.

A. Slakteris, izsakot atzinību par Latvijas un Ungārijas divpusējās sadarbības aktīvu sekmēšanu, pulkvedi L. Jožu apbalvoja ar aizsardzības ministra goda rakstu.

Apbalvošanas ceremonijas laikā L. Joža pateicās par AM un NBS viņam sniegto atbalstu, pildot aizsardzības atašeja pienākumus Latvijā, norādot, ka tas ir būtiski veicinājis abu valstu sadarbību.

E. Rinkēvičs tikšanās laikā ar L. Jožu un E. Gālu informēja, ka Latvija vēlas turpināt līdzšinējos abu valstu sadarbības virzienus aizsardzības jomā. E. Rinkēvičs izteica pārliecību, ka nākamais aizsardzības atašejs turpinās veiksmīgo sadarbību, kas ir izveidojusies starp Latvijas un Ungārijas aizsardzības sistēmām.

Pulkvedis L. Joža aizsardzības atašeja pienākumus Latvijā pildīja kopš 2006. gada aprīļa.

1999. gada jūnijā tika parakstīts Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Ungārijas Republikas Aizsardzības ministrijas līgums par divpusējiem kontaktiem un sadarbību militārajā jomā. AM un NBS regulāri izmanto Ungārijas piedāvāto iespēju apgūt valodas Ungārijas Militārajā valodu centrā Budapeštā, piedalās Ungārijas Bruņoto spēku Miera atbalsta mācību centra rīkotajos starptautiskajos militāro novērotājuursos, kā arī dažādos Ungārijā notiekošos semināros.

13. — 15. 07. 2007.

Ventspils rajona Jūrkalnes pagastā atpūtas bāzē «Sīļi» notika «Zemessardzes salidojums 2007», kurā piedalījās visas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Zemessardzes vienības.

13. jūlijā notika pasākuma svinīgā atklāšana, kurā piedalījās aizsardzības ministrs Atis Slakteris, NBS komandiera vietnieks brigādes ģenerālis Juris Kiukucāns un Zemessardzes komandieris pulkvedis Juris Bezzubovs.

Trīs dienu programmā noritēja svinīgi pasākumi, sporta aktivitātes, atpūtas pasākumi karavīriem, zemessargiem un viņu ģimenēm. Labākie Zemessardzes vienību karavīri un zemessargi saņēma aizsardzības ministra, NBS komandiera un Zemessardzes komandiera apbalvojumus.

13. 07. 2007.

Jūras spēku patruļkuģis P-01 «Zibens» atgriezās Rīgā no dalības admirāļa Mihaela de Rijtera 400 gadu dzimšanas dienas svinībās Nīderlandes pilsētā Vlisingenē, kuras norisinājās no šā gada 6. līdz 9. jūlijam. Pasākumi notika visā pilsētā. Piemātnēs stāvēja Portugāles, Krievijas, Amerikas Savienoto Valstu, Indonēzijas un, protams, arī Nīderlandes karakuģi, kuri 7. un 8. jūlijā tika atvērti apmeklētājiem. Ostas piemātnēs bija uzslīetas teltis un skatuves, kur uzstājās dažādi mūziķi. Visā pilsētā notika atrakcijas, nami bija izrotāti ar karodziņiem. Kuģu komandieri devās uz pieņemšanu pie pilsētas mēra, arī kuģu komandieri rīkoja pieņemšanas. Notika arī ziedu nolikšana pie admirāļa pieminekļa.

Patruļkuģis «Zibens» ierodas Vlisingenes ostā.

14. 07. 2007.

Francijā, Parīzē, norisinājās svinīgie pasākumi par godu Bastīlijas ieņemšanas gadadienai, kuros piedalījās arī Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) karavīri.

NBS komandieris brigādes ģenerālis Juris Maklakovs devās uz Parīzi, lai piedalītos Francijas Republikas prezidenta rīkotajā pieņemšanā un Bastīlijas ieņemšanas gadadienai veltītajā militārajā parādē.

Parīzē notika visu Eiropas Savienības dalībvalstu militāro vienību parāde, kurā kopā ar pārējo 25 valstu karavīriem piedalījās arī 32 NBS Štāba bataljona Goda sardzes rotas karavīri.

16. 07. 2007.

Rīgā, Iekšlietu ministrijas (IeM) Apvienotajā policijas pulkā ar Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Mācību vadības pavēlniecības (MVP) komandiera goda zīmes «Par nopelniem Mācību vadības pavēlniecības attīstībā» 2. un 3. pakāpi tika apbalvoti trīs IeM Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Patruļpolicijas vienības Speciālo uzdevumu bataljona virsnieki: kapteinis Agris Kociņš, kapteinis Ivars Timermanis un leitnants Jānis Trapšs.

Pasniegtie apbalvojumi ir atzinības apliecinājums par apbalvoto virsnieku personisko ieguldījumu MVP attīstībā, pilnveidojot militārās izglītības jomu un veicinot profesionālo sagatavotību, un par godprātīgu kalpošanu savai tautai un valstij.

Sagatavojusi Zane Šmite. Foto — Normunds Mežiņš, Gatis Dieziņš un Jūras spēku arhīvs.

Mainās *BALTRON* komandieri

Šā gada 10. jūlijā Rīgā, Daugavgrīvas piestātnēs, notika *BALTRON* (Baltijas valstu mīnu kuģu eskadra) komandieru maiņas ceremonija. Pašreizējā komandiera Latvijas Jūras spēku pārstāvja komandkapteiņa Jura Rozes vietā stājās Igaunijas Jūras spēku pārstāvis komandkapteinis Andrejs Leits.

Baltijas valstu mīnu kuģu eskadra tika dibināta 1998. gadā, lai mazinātu mīnu draudus Baltijas jūrā, apvienojot Igaunijas, Latvijas un Lietuvas jūras spēku (JS) mīnukuģus.

Ikviens Baltijas valsts šajā veiksmīgajā projektā katru gadu iesaista vienu līdz divus kuģus, komandieri mainās ik gadu rotācijas kārtībā. No Latvijas *BALTRON* komandējuši jūras kapteinis Ilmārs Lešinskis, komandkapteinis Andrejs Zvaigzne, komandkapteinis Ainārs Filipovičs un komandkapteinis Juris Roze.

Svinīgajā ceremonijā piedalījās *BALTRON* štāba pārstāvji, Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandiera p. i. brigādes ģenerālis Juris Kiukucāns, spēku veidu un pavēlniecību komandieri, Latvijā akreditētie militārie atašēji, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas jūras spēku pārstāvji. Ceremonijā piedalījās Igaunijas JS štāba un apgādes kuģis «Admiral Pitka», Latvijas JS štāba un apgādes kuģis A53 «Virsaitis» un mīnu meklētājs M04 «Imanta».

Svinīgajā ceremonijā atbilstoši tradīcijām ierindā bija nostādīts viss *BALTRON* personālsastāvs. Tika nolaists *BALTRON* komandiera vimpelis un atdots komandkapteinim Jurim Rozem glabāšanā. Savā uzrunā komandkapteinis Juris Roze pateicās par veiksmīgi kopā pavadīto gadu, kopīgi

uzlabojot vienības kaujas spējas, un novēlēja vienībai labu ceļa vēju un septiņas pēdas zem ķīļa. Tad tika nolasīta Igaunijas aizsardzības ministra Jāka Āvikso (*Jaak Aaviksoo*) pavēle par komandkapteiņa Andreja Leita iecelšanu *BALTRON* komandiera amatā. Mastā atkal uzviļās Baltijas valstu mīnu kuģu eskadras komandiera vimpelis. Vārds tika dots Igaunijas Jūras spēku komandierim komandkapteinim Ahti Pīrimegi, kas *BALTRON* vienību uzteica kā veiksmīgu projektu jau 10 gadu garumā. «Trenējoties kopā, tiek uzlabotas operacionālās spējas, pieaug jūrnieku prasme un pilnveidojas profesionalitāte, bez kuras nevar būt pilnvērtīgs jūrnieku darbs.»

Savukārt NBS Jūras spēku komandieris komandkapteinis Aleksandrs Pavlovičs novēlēja klātesošajiem turēt augstu *BALTRON* karogu.

Jaunais *BALTRON* komandieris komandkapteinis Andrejs Leits.

BALTRON komandiera vimpelis tiek atdots komandkapteinim Jurim Rozem.

Jaunais komandieris Andrejs Leits savā uzrunā pateicās par viņam doto iespēju vienu gadu komandēt šo vienību, kā arī pateicās pirmajam *BALTRON* komandierim Ilmāram Lešinskim par profesionalismu un atzīmēja, ka Ilmāra Lešinska gars un vadības stils ir saglabājies vēl aizvien. Nobeigumā *BALTRON* jaunais komandieris solīja turpmākā gada laikā darīt visu, kas viņa spēkos.

NBS Jūras spēki šā gada otrajā pusē dalībai *BALTRON* sastāvā plāno iesaistīt JS flotiles štāba un apgādes kuģi «Virsaitis» un uz atsevišķu mācību laiku mīnu meklētāju «Imanta».

Aizvadītajā gadā *BALTRON* piedalījās dažādās operācijās Baltijas valstu ūdeņos, kuru laikā tika izpētīta jūras gultne. Tika atrasti 140 sprādzienbīstami objekti un iznīcināti tie, kuri apdraudēja kuģošanas drošību. Eskadras kuģi piedalījās lielākajās NATO mācībās «Noble Mariner», kuru laikā tika nodrošināta jūras prakse Baltijas valstu jaunākā štāba virsnieka kursa studentiem.

*Sagatavojusi Iveta Kraule,
Jūras spēku štāba preses un
informācijas virsniece.
Foto — Gatis Dieziņš.*

BALTRON personālsastāvs pie Igaunijas štāba un apgādes kuģa «Admiral Pitka».

Sporta ziņas

17.—23. 06. 2007.

Spānijā, Toledo notika CISM reģionālais čempionāts militārajā piecīnā. Sacensībās piedalījās 85 sportisti no 10 valstīm. Latvijas bruņotos spēkus pārstāvēja vīriešu un sieviešu komanda.

Sieviešu konkurencē labākā no Latvijas sportistēm bija Nacionālo bruņoto spēku (NBS) Štāba bataljona pārstāve leitnante Inga Dauškane, kas individuālajā vērtējumā izcīnīja sudraba medaļu (5229,8 punkti) un sasniegta labāko rezultātu šķēršļu joslās disciplīnā (2:19,7). NBS sporta kluba sporta instruktore kareive Irina Latve ierindojās 15. vietā ar jaunu personisko rekordu (4853,4). Kareive Irina Latve uzrādīja teicamu rezultātu krosa disciplīnā, kas ir labāks par pašreizējo Eiropas rekordu (13:57,8). 18. vietā ierindojās Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA) pārstāve kapteine Ilona Kojaloviča (4791,9).

Komandu vērtējumā Latvijas NBS sieviešu izlase izcīnīja 4. vietu.

Vīriešu konkurencē vislabāk veicās NBS Štāba bataljona karavīriem: leitnantam Mārim Ābelem (5217,5) un virsleitnantam Maiguram Ozoliņam (5185,5), kuri 50 dalībnieku konkurencē attiecīgi izcīnīja 11. un 12. vietu. NBS Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta (SVPDD) pārstāvis virsleitnants Bruno Orba (5099,5) ierindojās 22. vietā, bet 25. vietu izcīnīja Zemessardzes 44. kājnieku bataljona (KB) zemessargs Dainis Stepe (5075,8). Dainim bija otrs labākais rezultāts lauku šķēršļu joslās disciplīnā.

Par sacensību uzvarētāju vīriešu konkurencē kļuva pieredzējušais Dānijas bruņoto spēku pārstāvis Brajens Dasbergs (5458,7).

Komandu vērtējumā Latvijas NBS vīriešu izlase izcīnīja 5. vietu.

08.—09. 06. 2007. Gulbenē norisinājās NBS 5. un Zemessardzes (ZS) 16. vasaras sporta spēles, kur sacensību dalībnieki varēja izmēģināt spēkus vairāk nekā desmit sporta veidos.

Sporta spēles organizēja NBS sporta klubs sadarbībā ar Gulbenes pilsētas pašvaldību un ZS 25. kājnieku bataljonu.

Sacensību pirmā diena iesākās ar parādes gājieni pa pilsētas ielām un atklāšanas ceremoniju Gulbenes ģimnāzijas stadionā. Tajā piedalījās un uz-

runu teica Aizsardzības ministrijas (AM) parlamentārais sekretārs Juris Dalbiņš, Gulbenes mērs Nikolajs Stepanovs un vairāki NBS augstākā ranga virsnieki.

Sacensību programmā pirmā bija spēkavīru skate. Dalībnieki veica 200 m skrējieni ar laika ierobežojumu. Tas bija papildināts ar trīs dažādiem sacensību elementiem: no starta līnijas distance bija jāveic ar 50 kg smagiem balķiem katrā rokā, tālāk distancē vajadzēja sešas reizes pārvelt gumijas riepu (70 kg), bet distances trešais uzdevums bija trīs dažāda smaguma (50, 70 un 90 kg) maisu celšana uz 1,2 m augstas platformas.

Par sacensību uzvarētāju kļuva starptautisko spēkavīru sacensību laureāts NBS SVPDD seržants Andris Leišavnieks (1:26,2). Otrajā vietā ierindojās ZS Studentu bataljona (Stud. bat.) vecākais zemessargs Alvis Rogozins (1:30,8), bet trešo labāko laiku uzrādīja ZS 22. KB zemessargs Sergejs Karaņikovs (1:37,8).

NBS un Zemessardzes vienību komandieri sacentās šaušanā ar dienesta pistoli. Vadības konkurencē vislabāk veicās ZS 17. pretgaisa aizsardzības bataljona (PABN) komandierim Gunāram Babrim (189), kas kārtējo reizi apliecināja savas meistarības līmeni. Tikai par vienu punktu atpalika Nodrošinājuma pavēlniecības (NP) 3. reģionālā nodrošinājuma centra (RNC) pārstāvis majors Roberts Drāke (188) un ZS 46. KB pārstāvis kapteinis Andris Kniploks (188).

Līdztekus aktivitātēm stadionā pie Gulbenes basketbola halles norisinājās strītbols, kur spēkiem mērojās 32 komandas. Pēc spraigām cīņām par veiksmīgāko tika atzīta ZS Stud. bat. komanda. Sudraba godalgas sev nodrošināja ZS 51. KB pārstāvji, bet trešajā vietā ierindojās 25. KB zemessargi.

NBS sporta spēļu uzvarētāji — Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta karavīri kopā ar Gulbenes pilsētas mēru Nikolaju Stepanovu un NBS sporta kluba priekšnieku pulkvežleitnantu Agri Libergu.

Sacensību dalībnieki vēlreiz varēja apliecināt savus spēku samērus vienā no galvenajām vieglatlētikas disciplīnām — lodes grūšanā.

Ar 12,85 metru tālu lodes grūdienu čempiona titulu sev nodrošināja ZS 27. KB zemessargs Māris Bogdanovs. Otrajā vietā ierindojās ZS Stud. bat. zemessargs Kārlis Daube (11,51), savukārt bronzas medaļu izcīnīja ZS 19. KB pārstāvis Juris Šlesers (11,51).

Skrejceļā sportistus pulcēja zviedru stafetes skrējieni, kur komandu dalībniekiem bija jāveic 200, 400, 600 un 800 m gari stafetes posmi. Arī šajā disciplīnā pārliecinoši uzvarēja ZS Stud. bat. sportisti (3:25,3). Otrajā un trešajā vietā ierindojās komandas no ZS 55. KB (3:31,9) un NBS SVPDD (3:33,9). Par sacensību spraigo norisi un sportistu cīņām skrejceļā liecina rezultātu blīvums finiša protokolā.

Gulbenes pilsētas sporta skolas hallē notika sacensības volejbolā — NBS Štāba bataljons un ZS 55. KB sacentās par 3. vietu, bet SVPDD ar ZS 56. KB par pirmo vietu. Par 2007. gada NBS čempioniem volejbolā kļuva ZS 56. KB sportisti. Trešo vietu sev nodrošināja ZS 55. KB komanda.

Pirmās dienas noslēgumā sacensību dalībnieki tika aicināti uz apbalvošanas ceremoniju, kur viņiem pasniegta pirmās medaļas un kausus.

Pēc vakara oficiālās daļas sacensību dalībniekiem un līdzjutējiem bija iespēja atpūsties, dziedot un dejojot grupas «Tranzīts» pavadījumā.

Sacensību otrā diena iesākās ar svaru bumbu grūšanu (24 un 32 kg). Dalībnieki sacentās vairākās svara kategorijās — 65, 70, 75, 80 un 90 kg. Komandu vērtējumā vislabāk veicās Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, kuras komandas sastāvā startēja viens no labākajiem Latvijas svaru bumbu cēlājiem un pasaules čempionāta bronzas medaļas laureāts kapteinis Roberts Innuss. Latvijas un Baltijas čempions virsleitnants Lauris Morovskis, izcīnot uzvaru savā svara kategorijā, palīdzēja NBS Štāba bataljona komandai izcīnīt sudraba medaļas. Par trešās vietas ieguvējiem kļuva ZS 56. KB zemessargi.

Gulbenes biatlona šautuvē dalībnieki pulcējās uz dueļu šaušanu. Katram komandas dalībniekam vienas minūtes laikā bija jāveic 50 m skrējieni

Turpinājums 35. lpp.

Sievietes armijā Pirmajā pasaules karā

Līnas Čankas ieroču māsas

Ēriks Jēkabsons,

Dr. hist.

Kā liecina avoti, L. Čanka tomēr visu laiku nebija vienīgā sieviete latviešu strēlnieku ierindā, kaut arī viņa ir visplašāk pazīstamā un vienībās bija pastāvīgi. 1916. gada februārī 3. Kurzemes latviešu strēlnieku bataljonā ieradās vēl viena brīvprātīgā — iespējams, lietuviskas vai poliskas izcelsmes — Jevgēņija Možeiko no 14. Sibīrijas artilērijas brigādes (iesauka — Žeņa). Meitene acīmredzot bija nepilngadīga, jo jau otru reizi bija bēgusi no mājām uz fronti. Latviešu bataljonā «līdz lietas noskaidrošanai ar vecākiem» viņa tika iedalīta 1. rotā, kurā jau dienēja L. Čanka, lai «abām kopā būtu ērtāki». Pagaidām nav izdevies noskaidrot, cik ilgi meitene palika bataljonā, taču šķiet, ka drīz vien viņa tika nosūtīta atpakaļ pie vecākiem uz Petrogradu.

Bijušais 1. Daugavgrīvas latviešu strēlnieku bataljona komandieris Rūdolfs Bangerskis atcerējās, ka viņa vienībā 1916. gadā ieradies «dīvains brīvprātīgais» — apmēram 20 gadus vecs tikai krieviski un vāciski runājošs jauneklis strēlnieka uniformā Nikolajs Borhs un iesniedzis 1. rotas komandiera Fridriha Brieža apliecību par uzņemšanu dienestā rotā. Jautājums bija nokārtots, F. Briedim ārstējot ievainojumu hospitālī Rīgā. Pēc vairākām dienām pagaidu rotas komandieris ziņoja R. Bangerskim par jaunā strēlnieka dīvaino izturēšanos: atteikšanos gulēt vienā zemnīcā kopā ar pārējiem un lūgumu ierādīt atsevišķu guļvietu, bet pēc noraidošanas atbildes saņemšanas gulēšanu visu nakti uniformā un pat zābakos. Rotas pagaidu komandieris izteica aizdomas, ka «Borhs neesot strēlnieks, bet gan strēlniece». Iztaujāšanā N. Borhs atzinās, ka ir sieviete un iestājusies bataljonā, izmantojot brāļa dokumentus, turklāt ar bataljonu organizācijas komitejas un pat 12. armijas štāba ziņu. Izrādījās, ka žēlsirdīgajai māsai grāfienei Borhai, kurai gribējās «iekļūt strēlniekos, par kuru varonību viņa dzirdējusi tik daudz,» un kļūt par «īstu frontes karavīru», to izdarīt

bija palīdzējis radnieks, kurš ieņēma augstu amatu Krievijas Sarkanā Krusta struktūrās. Nākamajās bataljona sporta sacensībās ieradušies arī grāfienes radi Sarkanā Krusta uniformās, kuri lūguši R. Bangerski «būt iecietīgam pret viņu dēkaino radniecī». Sekoja jūlija kaujas, kuru laikā kaujas apmācību vēl neizgājušais Borhs, neraugoties uz protestiem, tika nosūtīts uz lazareti sanitāra statusā. Pēc tam strēlnieces kaujas spars manāmi noplaka, viņa sāka kavēt ierašanās laiku

vīrs 1915. gadā bija kritis latviešu strēlnieku kaujās. No šī laika viņa bija centusies iestāties vīra bijušajā bataljonā, taču nesekmīgi. Beidzot tas izdevies 1916. gada vidū, kad viņa kā strēlnieks Pēteris L. ieskaitīta vienā no bataljoniem, kurš bija iesaistīts Iksķīles priekštilta nocietinājumu aizsardzībā Nāvessalā (visticamāk, 2. Rīgas, jo 3. Kurzemes bataljonā jau bija citas sievietes strēlnieces, un tādā gadījumā rakstā tas būtu atzīmēts). Žurnālists rakstīja: «Latviešu strēlnieki

3. Kurzemes latviešu strēlnieku bataljona strēlnieces Līna Čanka (no kreisās) un Jevgēņija Možeiko 1916. gada pavasarī.

pēc regulārajiem sestdienas un svētdienas atvaļinājumiem, kādi citiem nebija iespējami (tas izraisīja dienesta biedru neapmierinātību un kurnēšanu), un mazāk interesējās par apmācībām, galu galā iesniedzot lūgumu nosūtīt viņu uz kara lidotāju skolu. R. Bangerskis, izmantojot kārtējo nokavēšanos, atgriežoties no atvaļinājuma, izslēdza viņu no bataljona sastāva. Dēkainā meitene, acīmredzot pateicoties ietekmīgo tuvinieku iespaidam, realizēja arī savu nākamo nodomu, jo R. Bangerskis vēlāk Rīgā viņu sastapa jau lidotāja formas tērpā.

1917. gada sākumā presē parādījās informācija par 25 gadus veco latvieti Emīliju K. no Ķemeriem, kuras

uz katru jaunu pienācēju raugās ar neuzticību, bet sievieti viņi vēl vairāk sāka uzraudzīt. Izaugusi dzīvā dabā, mežos, jauna un spēcīga, viņa ātri aprada ar zaldāta dzīvi, izpildīja savu uzdevumu kārtīgi visos sīkumos, bija pieklājīga un klusēja, kad priekšniecība bija klāt. Savu biedru uzbāzīgos mīlestības pierādījumus viņa atraidīja tūlīt pašā sākumā, un, ja kāds zaldāts iedomājās viņai tuvojties, to viņa itin vienkārši krietni piekāva. Tas viņiem ļoti patika, un drīz vien viņas sievišķīgo skaistumu neviens vairs neievēroja. Drīz viņai iznāca arī kaujā iet, viņa it nebūt nebaidījās, izturējās droši, smējās par tiem, kas drebēja un baiļojās. No tā

laika zaldāti uzlūkoja viņu ar zināmu cienību. Viņa rīkojās izveicīgi ar ieroču un izpildīja, tāpat kā citi, visus dienesta pienākumus. Pirms Ziemassvētku kaujām «Pēterītis», kā sievieti dēvēja dienesta biedri un arī virsnieki, atlaists atvaļinājumā. Nekavējoties viņa atgriezies savā rotā, tiklīdz uzzinājusi, ka tās sākušās, turklāt arī tagad visās kaujās būdama pašuzupurēšanā un drošsirdībā citiem par piezīmi. [...] Pa kaujas lauku Pēterītis gluži pārvērties. Viņu vairs nevarēja pazīt. Zaldāti sekoja viņai kā aizrauti. Bij neērti vīrietim vilcināties, kad, neko nebaidīdamās, uz priekšu lauzās sieviete. Kaujas brīžos viņa bija kaistoša naida pilna pret ienīsto seno tautas ienaidnieku. Šis naidis, kas jau no bērnu dienām glabājās krūtīs, iedegās vēl lielāks, iedomājoties par mīļotā vīra nāvi. To viņa gāja atriebt un nolaupīto dzimteni...» Pārsteigtais žurnālists raksta: «Man jāatzīstas, ka es sievietei kā zaldātam neticēju, bet vienkāršie, naivie zaldātu nostāsti, rotas komandiera spilgtais raksturojums, brīvprātīgā Pētera apbalvojums ar diviem Jura krustiem, tas viss bija patiešām neparasts.» Viņš redzēja brīvprātīgo, kas bija lielāks par vidējo augumu, «bieziem, melniem un īsi apcirptiem matiem. Zilajās acīs un mīļīgajā sārtajā sejā bija kaut kas aizgrābjoši naivs». Strēlnieka Pēterīša

personība vēsturniekiem vēl jānoskaidro, bet šķiet, ka viņas vārds ir aizmirsts nepelnīti.

Latviešu strēlnieku vienībās ierindā varēja būt arī citas sievietes (Latvijas Kara muzeja dokumentācijā ir norāde uz kādu brīvprātīgo 5. Zemgales latviešu strēlnieku pulkā — Veru Živago), un šajā virzienā pētījumi jāturpina.

Droši zināmas ir vismaz trīs latvietes (P. Kisa, L. Čanka un minētais Pēterītis), kuras brīvprātīgi piedalījās Pirmā pasaules kara cīņās kā ierindas karavīri, taču ir norādes par vismaz vēl divām. 1916. gadā žurnālists Jānis Porietis rakstīja: «Par latvietēm, kuras atrodas karavīru rindās, maz ko dzird. Acumirkļi zināmas bez Čankas un Kisas vēl Puriņa un vēl kāda, kuras vārdu es nezinu. Vēsturiskā Žanna d'Arka nav mirusi. Viņa aug katrā tautā un gaida tikai vajadzīgo brīdi, lai nestu dienasgaismai ideālo sajūsmu un spar!» Savukārt latviešu strēlnieku vienībās jau zināmas vismaz četras vai pat piecas (ja pieskaita minēto Veru Živago, par kuru informācija pagaidām nav pārbaudīta) sievietes strēlnieces.

Turklāt bija vēl kāda specifiska militāra joma, kurā sieviešu loma Pirmā pasaules kara laikā sevišķi pieauga (kaut arī tajā viņām nozīme bijusi vienmēr). Runa ir par izlūkdienestiem. Arī tajos sievietes tika iesaistītas gan ideoloģiskas pārliecības (patriotisma) vai vienkārši piedzīvojumu meklējumu dēļ. Turklāt pēdējā apsvēruma vadītās bija pārsvarā. Interesanti, ka arī latviešiem ir bijušas sievietes, kuru dzīvestāsts var kalpot vismaz par spiegu romāna sižetu. Piemēram, Rēzeknes apriņķa Sakstagala pagastā 1897. vai 1898. gadā dzimušajai Kazimīrai Jāņa meitai Brālei, kurai bija tikai vienas pamatskolas klases izglītība, piemita izcilas izlūka dotības, un ap 1916. gadu viņa kļuva par Krievijas armijas Orgejevas 498. kājnieku pulka izlūci un darbojās arī aiz Daugavas frontes līnijas ienaidnieka aizmugurē līdz pat pilnam Krievijas armijas sabrukumam 1918. gada februārī, informējot pulka štābu par vācu karaspēka kustību un daudzumu. Par noslieci uz piedzīvojumu meklēšanu skaidri liecina viņas tālākais liktenis: 1919. gadā viņa bija Latvijas armijas, pēc tam sarkanarmijas aģente, pēc apcietināšanas Polijā — poļu un padomju dubultaģente, savukārt pēc apcietināšanas padomju teritorijā izbēga uz Latviju, kur tika

apcietināta un kā sevišķi «vērtīgs kadrs» nodota poļiem, kas viņu atkal izmantoja kā izlūku pret krieviem.

Pirmais pasaules karš Latvijas teritorijā atstāja uz latviešu tautu un kopumā uz visu pasauli, kontinentu un Krieviju līdzīgu iespaidu arī jau tājumā par sievietes vietu un lomu sabiedrībā, turklāt tam bija objektīvi iemesli. Latviešu sieviešu parādīšanās armijas rindās noteica, pirmkārt, Pirmā pasaules kara totālais raksturs, kas kombinācijā ar sabiedrības attīstības pakāpi un latviešu tautas vēsturiskās attieksmes īpatnībām pret tagad pēkšņi par visas Krievijas impērijas galveno ienaidnieku kļuvušajiem vāciešiem izraisīja vēlmi dot savu ieguldījumu cīņā pret tiem. Turklāt ne tikai tādu, kādu sievietei paredzēja oficiālā politika (sociālā palīdzība, mobilizēto vīriešu aizstāšana darbavietās un amatos utt.). Var apgalvot, ka latviešu sievietes vadīja tie paši motīvi, kuri noteica brīvprātīgo pieplūdumu armijas rindās kara sākumā Krievijā kopumā un arī latviešu strēlnieku vienībās 1915. gadā. Nozīmīgs bija arī romantisms (bieži vien — jaunības) kombinācijā ar patriotismu, un tas lika meklēt ceļu uz armiju ne tikai daudzām sievietēm, bet arī bērniem, par kuriem materiāli vēl gaida izpēti.

Armijā nokļuvušās latviešu sievietes parādīja varonību, jo parasti aktīvajā armijā nokļuva sievietes, kurām tas bija jaunības romantisma un patriotisma noteikts mērķis, kura sasniegšana prasīja grūtību pārvarēšanu. Ja tas izdevās, viņas frontē bija gatavas uz varonību, kas varēja robežoties arī ar pārgalvību. Taču jāņem vērā, ka daļēji tolaik valdošo priekšstatu dēļ, daļēji patiesi grūto, sievietēm vēl pilnīgi nepiemēroto armijas daļās esošo apstākļu un dienesta fizisko prasību dēļ patī pieteikšanās armijas rindās un sabiedrībā tika uztverta kā varonība, un tāda tā arī bija. Arī katra sieviešu karavīru un žēlsirdīgo masu turpmākā darbība un aktivitāte. Daudzas no viņām gāja bojā gan militārās darbības, gan ar to cieši saistīto sociālo parādību dēļ. Taču tieši 1914.—1917. gadā latviešu sievietes esošo iespēju robežās aktīvi iesaistījās militārajos un sabiedriskajos procesos, turklāt neizslēdzot arī to jomu, kurā pirms tam viņu praktiski nebija, proti, bruņoto spēku palīgdienestus un pat ierindu.

Brīvprātīgais Pēterītis.

Rimīštes lahdini krita un plūša pēe pašas blindašas; bet bija veļjaina deens un šeešči dšeltenee mašfuti flahjās paņr nepahredšamo purvaju un veļjāš mš dšina arpaat uš eenaidneeka poizījam. Pretineeks, no pašča rīhta fahdams, gahša fatuvs lahdinus mīfus uš weenu plantumu. Šchahwa meiodišt, lai atšprrstōtu zelu. Tadešt pēeja pēe brigades šchtaba bij glušchi neešpēhama. Šchahs 50—100 šchrahjās vešela rinda vešumneeku, kuri gan dušmojās, gan jolojās, šiši gaidīja, ka eestahšees pahtrautums, lai varetu tift garam un uš preešču, kur janodob lahdini. Pirmā rinda šchigli un laimīgi pahrauzā uš preešču, tikai pēhdejo pahjuhu šehra lahdš smagais lahdinšch un norahna no zela. Šofu un dšelš šchtembeles līdšja pa gaišu un notrišdamas apšedšā grahvā fabrukūšchō nedšihwo širgu.

Raksta sākums par brīvprātīgo Pēterīti laikrakstā «Jaunākās Ziņas» 1917. gada 22. janvārī.

Prūsijas brīnumieroči

G. Ādolfs

II daļa

Francijas imperatora Napoleona III armija 1870. gadā tika komplektēta tāpat kā divdesmit gadus pirms tam Krimas kara laikā un nebija spējīga uz ātru mobilizāciju. Miera laikā tās rindās skaitījās 400 000 cilvēku, turklāt 140 000 no tiem bija pieredzējuši virsdiensista karavīri. Taču sākoties mobilizācijai, trešo daļu spēku vajadzēja izdalīt garnizonu un rezerves vienību formēšanai.

Šaspo šautenes aizslēgs un patrona.

Obligātais karadienests nebūt nebija tik obligāts, un visi, kam bija nauda, varēja no tā oficiāli atpirkties. Paša obligātā dienesta ilgums bija liels, proti, septiņi gadi, un tas neļāva uzkrāt nozīmīgas apmācītu cilvēku rezerves. Lai gan pirms paša kara — 1868. gadā — šis skaitlis tika samazināts līdz pieciem gadiem, 1870. gadā mobilizējami bija tikai 130 000 obligāto dienestu izgājušo rezervistu. Nacionālajā gvardē — franču zemessardzē — izveidotā «mobilā» gvarde, kam pēc idejas bija jāspēj darboties blakus regulārajām vienībām, praktiski nebija apmācīta. Turklāt «mobilo» gvardu bija tikai 120 000.

Jauniesaukto rekrūšu apmācībai bija nepieciešami vairāki mēneši, kurus ieinaidnieks nebija noskaņots atvēlēt.

Pretstatā prūšu detalizēti izstrādātajai un reāli aprobētajai mobilizācijas sistēmai franču gatavošanās karam atstāja improvizācijas iespaidu. Lai gan kopumā vajadzēja būt savākiem tuvu pie 600 000 cilvēku, pirmajās pierobežas kaujās 250 000 francūžu bija spiesti stāties pretim 450 000 vāciešiem.

Būtiska Francijas militārās vadības kļūda bija tā, ka miera laikā neeksistēja divīzijas un korpusi, pareizāk sakot, šīs augstākās vienības tika izveidotas tikai uz mācību laiku, kas nenodrošināja pietiekamu karaspēka saliedētību. Sākoties karam, no atsevišķiem pulkiem tika formētas divīzijas, kas pēc sava sastāva bija līdzīgas prūšu vienībām. Franču korpuss gan bija lielāks: trīs kājnieku divīzijas, kavalērijas divīzija un artilērijas rezerve — piecas baterijas. Taču korpusu un vēl jo vairāk atsevišķo armiju kaujas spējas mazināja sagatavotu štābu trūkums.

Atšķirībā no 1864. un 1866. gada kampaņām prūši atpalika no pretinieka kājnieku apbruņojuma ziņā. Franču rīcībā bija liels daudzums kvalitatīvo, tikai dažus gadus iepriekš apbruņojumā pieņemto Antuāna Šaspo (*Antoine Alphonse Chassepot*) šauteni, kas efektīvās uguns tāluma ziņā divas reizes pārspēja 19. gadsimta četrdesmitajos gados radītās Dreizes šautenes.

Šaspo šautene konstruktīvi bija visai līdzīga Dreizes ierocim, bet ar vienu

būtisku atšķirību — tā kā kapsula bija pārvietota no lodes aizmugures uz patronas aizmuguri, vairs nebija nepieciešama garā un viegli lūstošā adata. No šautenes minūtē bija iespējams izšaut deviņas reizes. Karam sākoties, Francija bija 1 037 555 Šaspo šautenes. Kavalēristi bija apbruņoti ar analogiskas konstrukcijas karabīnēm.

	Kalibrs	Šaušanas tālums	Ieroča masa	Ieroča garums
Šaspo šautene	11 mm	1200 m	4,6 kg	
Dreizes šautene	15,4 mm	600 m	4,7 kg	142 cm

Franči pārspēja vāciešus strēlnieku ieroču ziņā, bet atpalika artilērijas apbruņojumā. Francija bija pirmā valsts, kurā apbruņojumā tika pieņemti no stobra tievgaļa lādējami vītņstobra lielgabali — notika tas 1857. gadā. Tiesa, stobra materiāls bija ierastā bronza. Taču jau pāris gadus vēlāk Austrijā un Lielbritānijā parādījās pirmie no stobra resgaļa lādējamie lielgabali, 1861. gadā šādi ieroči tika ieviesti Prūsijas armijā. Tie bija Alfrēda Krupa ražotie vītņstobra lielgabali, tālaika labākie ieroči, kas šāva tālu, precīzi un augstā tempā. Pārapbruņošanas temps bija iespaidīgs — 1866. gadā vairāk nekā puse, bet 1870. gadā — visa artilērija bija nodrošināta ar jaunajiem modeļiem. Franču lauka artilērija atpalika arī skaitliski — kara sākumā bija 780 lielgabali pret 1340 vāciešu lielgabaliem.

Franču kājnieki — apakšleitnants un kareivis — 1870. gadā.

Tātad Prūsijas artilērijas pamatierocijs bija Krupa ražojuma četrmārciņu (77 mm kalibra) lauka lielgabals. Tērauds kā stobra materiāls ļāva izgatavot vieglāku un izturīgāku ieroci, kas ar četrus kilogramus smagu šāviņu¹ šāva 3800 metrus tālu. Sešmārciņu (90 mm) lielgabala 6,8 kilogramu šāviņi lidoja tikpat tālu. Pielādēšana no stobra resgaļa puses, protams, nodrošināja lielāku šaušanas tempu nekā franču artilērijai.

Francijas imperators Napoleons III tā arī nebija spējis pārvarēt ģenerāļu konservatīvismu. Tie uzskatīja, ka galvenais ir ieroču drošums un vienkāršība. Tāpēc arī franču artilēristiem bija jāiztiek ar bronzas lielgabaliem, kurus (neticama atpalcība!) joprojām pielādēja no stobra tievgaļa. Franču lauka artilērija bija apbruņota ar 87 mm četrmārciņu, 105 mm astoņmārciņu un 120 mm divpadsmitmārciņu bronzas lielgabaliem. To šāviņi svēra attiecīgi četrus, septiņus un desmit kilogramus un lidoja 3160—4500 metrus tālu. Liels trūkums bija tas, ka municijas lielāko daļu sastādīja šrapneļa šāviņi ar distances degli — tātad derīgi tikai pret atklātu dzīvo spēku.

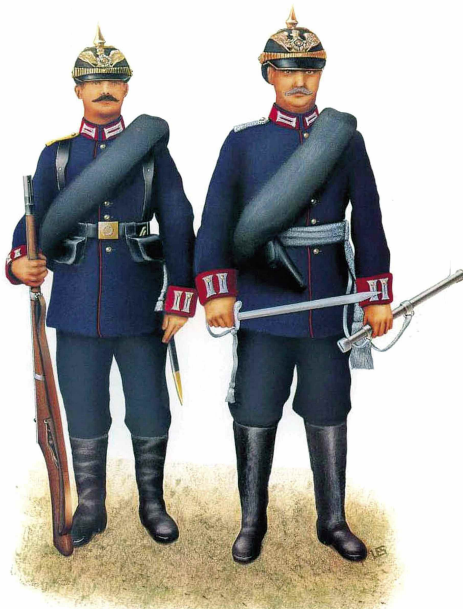
Napoleons III, cenšoties labot situāciju, lielā slepenībā bija saformējis 25 mitraljēzu (ložmetēju priekšteči) baterijas. Taču tas situāciju daudz neuzlaboja, jo mitraljēzas bija tikpat smagas kā lielgabali un šāva tikai pusotru kilometru tālu. (Par pirmajiem ātršāvējiem ieročiem — mitraljējām, Gatlinga lielgabaliem un ložmetējiem — sīkāk kādā no nākamajiem «Tēvijas Sarga» numuriem.)

To, cik ātri 19. gadsimta otrajā pusē mainījās karošanas metodes, apliecina fakts, ka 1870. gada kampaņā prūšu armijas taktika bija visai atšķirīga no tā, ko varēja novērot četrus gadus iepriekš cīņās ar austriešiem. Paradoksālā kārtā tur, kur prūši bija priekšgalā 1866. gadā, tagad viņi atpalika, un otrādi.

1870. gadā fon Moltke un atsevišķo armiju pavēlnieki prasmīgi izmantoja kavalēriju, izvīrnot tās divīzijas divu trīs dienu pārgājienu attālumā uz priekšu no galvenajiem spēkiem. Tas sekmēja operacionālā līmeņa izlūkošanu, lai gan atšķirībā no ASV pilsoņu kara kavalēristiem vācieši nebija spējīgi cīnīties kājnieku ierindā un līdz ar to nespēja veikt stratēģiskus uzdevumus. Iemesli bija gan objektīvi — vairākums jātnieku nebija apbruņoti ar

šautenēm, gan subjektīvi — pārāk liela bija iepriekšējo gadsimtu tradīciju nasta, kad karavīrs zirga mugurā uzskatīja sevi par bruņinieku pēcteci un no augšas (gan burtiski, gan pārnēstā nozīmē) raudzījās uz kājniekiem. Abu pušu kavalērijai kaujas laukā vairākas reizes izdevās demonstrēt savu bezbailību, kritiskos brīžos metoties pretuzbrukumos, taču vienmēr tas bija saistīts ar gandrīz vai katastrofāliem zaudējumiem.

Tāpat arī artilērija, kas Bohēmijas kampaņā vilkās kājnieku kolonnu astē un kaujā iesaistījās ar novēlošanos, pa atsevišķām baterijām, zaudējot austriešu lielgabalu masām, pilnībā mainīja savu taktiku. Napoleona karu principi prasīja taupīt artilērijas rezervi līdz izšķirošam brīdim, lai tad ievirzītu to kartečas šāviena attālumā un sekmētu pretinieka frontes pārrāvumu. Tagad ne tikai divīziju, bet arī korpusu artilērija pārgājienā ieņēma vietu kolonnu galvgalā. Tikko kā iezīmējās saskare ar pretinieku, baterijas rikšos apdzina kājniekus un izvērās kaujai.

Prūšu gvardes kājnieki — leitnants un karivis — 1870. gadā.

Īsā laika sprīdī izveidojās simts un vairāk lielgabalu liela grupa. Jaunā munīcija un vītņstobra lielgabali ļāva aizstāt «tuvciņu» ar apšaudi no vairāku kilometru attāluma. Artilērijas iespaids uz kaujas iznākumu strauji pieauga.

1866. gadā gan prūši, gan austrieši uzskatīja, ka kājniekiem ir jāuzbrūk ciešās rotu vai divizionu (šai gadījumā tas nozīmē — divu rotu) kolonnās. Izklaidus ķēdes tika izmantotas tikai

epizodiski, un tieši šajos gadījumos vislabāk tika demonstrētas Dreizes šautenes priekšrocības.

1870. gada kara priekšvakarā formāli nekas daudz nebija mainījies — gan prūšu, gan franču reglamenti par pamatierindu, īpaši durkļu triecienam, uzskatīja kolonnas. Tomēr karavadoņi saprata, ka nav iespējams ignorēt jauno ieroču spējas, tāpēc dažādās instrukcijās tika uzsvērtā nepieciešamība daļu spēku izvērst izklaidus ierindā — ķēdēs, kas uzbruka pārskrējieniem. Jau pirmās kaujas skaidri demonstrēja, ka dziļa kaujas ierinda, proti, kolonna aiz kolonnas, ievērojamo rezervju taupīšana izšķirošajam brīdim un atkārtoti frontāli triecieni ir labākais veids, kā sagādāt sev lielus zaudējumus. Kājnieki, ciešot no šautēņu un lielgabalu uguns, pēc savas iniciatīvas uzbrukuma laikā izvērās ķēdēs.

Kaujās ar frančiem prūšu kājnieki nespēja demonstrēt savas uguns priekšrocības tik uzskatāmi kā 1866. gadā. Saprotams, ka zem Šaspo tālšāvēju šautēņu uguns prūši juta nepieciešamību pēc iespējas ātrāk nokļūt līdz 600 metru distancei, kurā, pateicoties labajai šaušanas prasmei, varēja veiksmīgāk konkurēt ar pretinieka pārākajiem ieročiem. Vienlaikus lielāks uzsvars tika likts uz kājnieku trieciena sagatavošanu ar artilērijas uguni.

Franču mīnuss bija tas, ka, par spīti labajai šautenei, pretinieka ilgai nokausēšanai netika pievērsta pietiekama uzmanība — galvenais lozungs skanēja: «*Toujours en avant!*» (vienmēr uz priekšu).

Vēl viens taktikas jaunums — karspēks pienākot kaujas laukā nekaivējoties satuvojās ar pretinieku un centās uzbrukt, jo jaunajos apstākļos nebija iespējams gaidīt uz visu spēku koncentrēšanos un tikai tad pāriet uzbrukumā. Pieaugusi artilērijas jauda un lauka fortifikācijas būvju popularitāte neļāva kavēties — tā puse, kas mēģināja to darīt, jau bija pa daļai zaudējusi kauju neatkarīgi no tā, vai pretinieks uzbruka vai aizstāvējās. Tomēr satikšanās kaujas taktika maksāja dārgi — Ziemeļfrancijā pie Mecas trijās 1870. gada augusta dienās vācieši zaudēja 40 000 kritušo un ievainoto, franču spēki — 29 000.

Fon Moltkes operāciju plānošanas pamatprincips paredzēja nevis vairāku armiju koncentrēšanu tieši kaujas

Turpinājums 32. lpp.

Sākums 30. un 31. lpp.

laukā (kā Napoleonam — «pārvietoties atsevišķi, cīnīties kopīgi»), bet gan uzbrukumu vienotam mērķim pretinieka kontrolētās teritorijas dziļumā. Var teikt, ka prūši fon Moltkes vadībā pirmo reizi militārajā vēsturē sekmīgi sadalīja vienā karadarbības teātrī darbojošos spēkus atsevišķās, autonomās armijās, kas, uzbrūkot specifiskos virzienos, pildīja vienotu stratēģisko uzdevumu. Vienlaikus bija jāatsakās arī no centralizētas vadības principa (tālaika sakaru līdzekļi to neļautu tīri tehniski) un jāpāriet uz operācijas galamērķu noteikšanu. Kā katrs ģenerālis tos sasniedza, tā jau bija viņa darīšana. Kalna galā sēdošo (stāvošo) karavadoņu laikmets bija pagājis uz visiem laikiem.

Franču—prūšu kara rezultātā iegūtā pieredze karošanas mākslu pacēla jaunā līmenī. Gan kājnieku, gan artilērijas ieroču šaušanas tāluma palielināšanās izraisīja fundamentālas pārmaiņas sauszemes karaspēka kaujas taktikā. Visus iepriekšējos gadsimtus — neatkarīgi no tā, vai pulvera šaujamo ieroču ēra bija iestājusies vai ne, — naidīgās armijas varēja ierasties gaidāmās kaujas laukā un daudz maz netraucēti izkārtoties cīņai konkrētajam ieroču attīstības periodam atbilstošā kaujas kārtībā. 19. gadsimta beigās tas vairs nebija iespējams, jo militāri tehniskā revolūcija bija radījusi jaunas šautenes un lielgabalus, kas spēja iznīcināt ienaidnieku visā redzamības tālumā. Pretinieki uzsāka savstarpējo apšaudi, tikko kā ieraudzīja viens otru. Apšaudes laikā pienākošie papildspēki izvērsās kaujas ierindā, turklāt optimālākais no apakšvienību izkārtojumiem bija strēlnieku ķēdes.

Prūšu ulāns
1870. gadā.

Milzīgie zaudējumi, ko abas puses cieta kaujas laukos no jauno ieroču uguns, beidzot pārliecināja eiropiešus, ka ASV pilsoņu kara notikumi nav bijuši nejauši. Par leģendu kļuvušās Napoleona kolonnas palika vēsturē, uzbrukums bija iespējams tikai izklaidus ierindā (līdz ar to būtībā visi kājnieki kļuva par strēlniekiem), jo pretinieka šauteņu un artilērijas (arī pirmo, pagaidām vēl nenovērtēto ložmetēju) uguns spēks bija tik liels, ka neatstāja citu izeju. Šo pašu iemeslu dēļ arī aizsardzībā pietika ar karavīru ķēdi. Turklāt atšķirībā no uzbrucējiem aizstāvji bija nesalīdzināmi labākā pozīcijā — šaut viņi varēja guļus stāvoklī vai pat no ātri izraktiem ierakumiem.

Artilērijas spēks 19. gadsimta vidū pieauga nepārtraukti un uzskatāmi. Prūšu armija bija pirmā, kas pilnībā tika apbruņota ar tērauda, caur stobra resgali lādējamiem vītņstobra lielgabaliem. Pēc izgatavošanas tehnoloģijas un kaujas efektivitātes šo ieroču analogi mūsdienās būtu modernākās satelītu novades raķetes vai kāda cita «gudrā» munīcija.

Kavalērijas zobenu triecienu laiks arī bija palicis tālā senatnē. Taču šo ieroču šķiru glāba tas, ka zirgs vēl

pusgadsimtu bija efektīvākais militārā transporta līdzeklis. Līdz ar to kavalērija saglabāja citas savas taktiskās un operacionālās funkcijas — izlūkošanu, apsardzi un reidus pretinieka aizmugurē. Prasme cīnīties ne tikai seglos, bet arī nokāpjot no zirga — kļuva obligāta.

Faktori, kas nodrošināja revolucionārās pārmaiņas stratēģijā, bija prūšu ģenerālštābs un mobilizācijas sistēma, lielu karaspēka masu pārsvešana pa dzelzceļu, telegrāfa izmantošana armiju, korpusu un divīziju vadībā.

Ģenerālštāba virsnieki jau miera laikā veica karaspēka mobilizācijas, izvēršanas un operāciju plānošanu, bez kā nebija iespējama simtiem tūkstošu cilvēku veiksmīga iesaistīšana kaujā un tālākā darbība. Dzelzceļš — protams, ar atbilstošu organizāciju — ļāva pāris nedēļās koncentrēt tādas karaspēka masas, kas agrākā laiku karavadoņiem ne sapņos nevarēja rādīties. Piemēram, pirms kara sākuma vācieši uz Francijas pierobežu pārveda 600 000 cilvēku, vēlāk tiem sekoja 220 000 vīru papildspēki. Evakuēti tika 240 000 vācu un franču ievainotie un lielākā daļa no 384 000 sagūstīto francūžu. Ne mazāk svarīga bija dzelzceļa lokomotīvu un vagonu loma karaspēka loģistikā — lielās masās koncentrētie karavīri nespēja sevi nodrošināt ar vietējiem resursiem, arī barība desmitiem tūkstošu zirgu bija jāpieved pa dzelzceļu.

Telegrāfs kļuva par armijas nervu sistēmu. Tagad komandieri spēja koordinēt karaspēka vienību darbību simts un vairāk kilometru attālumā. Vēl vairāk — Prūsijas karalis, atrodoties «frontē», deva padomus valdībai Berlīnē.

Visu to savā specifiskā amerikāņi bija konstatējuši jau iepriekšējā desmitgadē, taču Eiropas komandieri šo aizokeāna kara mākslas «amatieru» pieredzi savā konservatīvismā veiksmīgi ignorēja.

¹ Nav jābrīnās par to, ka četrmārciņu lielgabala šāviņš sver nevis 1,8 kilogramus (4x0,45), bet gan divreiz vairāk. Četras mārciņas — tas ir 77 mm diametra viengabala čuguna lodes svars, bet jauno vītņstobra lielgabalu munīcija bija jau līdzīga mūsdienu iegarenajiem šāviņiem.

Gaisa kavalērija

UH-72A

ASV bruņoto spēku armijas aviācijai (armijas tāpēc, ka ietilpst sauszemes karaspēka sastāvā un pilda uzdevumus šī bruņoto spēku veida interesēs) ir pienācis laiks nomainīt vieglos daudzfunkcionālos helikopterus. Šādu lidaparātu izmantošanas pirmsākumi meklējami vēl pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados Korejas kara laikā — tiesa gan, toreiz pārsvarā tikai sakariem un ievainoto evakuācijai. Savukārt sešdesmitajos gados Vjetnamā debitēja veiksmīgas konstrukcijas vieglais transporta helikopters UH-1 «Iroquois» (saukts arī par «Huey»), kas ļāva amerikāņu kājniekiem pārvērsties par agrāk neredzētu aeromobilu «gaisa kavalēriju». Vēlāk UH-1 sekoja virkne vieglāku un smagāku mašīnu, kas spēja pārvadāt aptuveni 5—10 cilvēkus un tādējādi bija izmantojamas gan desanta izsēdināšanai, gan citiem uzdevumiem.

Pašlaik amerikāņi ir nolēmuši iegādāties kaut ko pilnīgi jaunu. 2007. gada sākumā ASV armijas bāzē «Fort Irwin» nonāca pirmie seši jaunā UH-72A tipa vieglie helikopteri. Šajā bāzē tie nomainīs vidējos transporta helikopterus UH-60 «Black Hawk» medicīnas evakuācijas apakšvienībā. Taču lielākoties jaunās mašīnas aizstās veterānus UH-1, ko vēl vietām izmanto Nacionālā gvarde.

UH-72A «Lakota» ir eiropiešu kompānijas EADS helikoptera EC-145 militarizēta modifikācija, kas pielāgota

EC-145.

izlūkošanas helikopters RAH-60 «Comanche» ir pārāk dārgs un sarežģīts. Tāpēc tā vietā tika nolemts iegādāties vienkāršākus vieglos helikopterus UH-1 un izlūku OH-58 «Kiowa» nomainīti. Pašlaik ir paziņots par plāniem iepirkt 332 UH-72A, katru par deviņiem miljoniem dolāru. Pirmās 50 mašīnas ir sagaidāmas nākamā divu gadu laikā.

ARH-70

Kaut gan jaunais helikopters ir mazāks nekā veterāns UH-1, tā taktiskās spējas ir aptuveni tādas pašas. «Lakota» spēj pārvadāt astoņus pasažierus (protams, neskaitot divu cilvēku apkalpi) vai 750 kilogramus kravas. Helikoptera maksimālais ātrums var sasniegt 270 kilometrus stundā, nolidot tas spēj 685 kilometrus. Maksimālā masa tuvojas 3600 kilogramiem.

Armija iegādājas arī amerikāņu firmas «Bell» ražojuma vieglos helikopterus ARH-70A. Lai gan pēc paša saīsinājuma jau ir skaidrs, ka runa ir par apbruņotu izlūkošanas (armed reconnaissance) helikopteri, arī šī mašīna ir civilā «Bell-407» militarizētā versija. Amerikāņi plāno nomainīt visus pašreizējos izlūkus OH-58 ar jaunajām mašīnām. ARH-70A spēs ne tikai veikt izlūkošanu, bet arī iznīcināt zemes mērķus, turklāt pat pilsētas apstākļos, kas acīmredzot ir īpaši svarīgi tādās vietās kā Irāka. Helikopteri plānots apbruņot ar automātisko lielgabalu, vadāmajām un nevadāmajām raķetēm, priekšgalā ir uzstādīts optoelektroniskais komplekss, kas sastāv no lāzera tālmēra, televīzijas un infrasarkanajām novērošanas kamerām. Apkalpe — divi cilvēki, lai gan ir vieta vēl trim pasažieriem.

«Bell-407»

Pēc ārvalstu preses sagatavojis
pulkvežleitnants Indulis Skrastiņš.
Foto — no ārvalstu preses.

Sandris Šika uzvar CISM pasaules čempionātā

Inga Dauškane,

leitnante.

Foto — Normunds Mežiņš.

1999. gadā Sandris Šika pirmo reizi Latvijas modernās pieccīņas izlases sastāvā piedalījās Pasaules kausa posmos, kur gadu no gada tiek krāta starptautiskā pieredze un gūtas svarīgas dzīves atziņas. 2006. gadā pēc veiksmīgi aizvadītas sacensību sezonas, Pasaules kausa posmos izcīnot vietas pirmajā desmitniekā, Sandris kvalificējās Pasaules kausa finālam un kļuva par bronzas medaļas laureātu.

2007. gada sezona tika aizsākta ar nopietniem mērķiem — cīnīties par ceļazīmēm uz olimpiskajām spēlēm Pekinā. Kā viens no galvenajiem pārbaudījumiem bija starts Starptautiskās militārā sporta asociācijas (CISM) pasaules čempionātā Riodežaneiro, kur NBS sporta kluba sporta instruktors kaprālis Sandris Šika kļuva par pasaules čempionu modernajā pieccīņā.

Divas nedēļas vēlāk, no 6. līdz 12. maijam, Rīgā notika Eiropas čempionāts modernajā pieccīņā, kur Latvijas komandu pārstāvēja pieci bruņoto spēku karavīri: virsleitnants Ģirts Volframs, kaprālis Sandris Šika, kaprāle Jeļena Rubļevska, dižmatrozis Deniss Čerkovskis, kareivis Mihails Jefremenko un kareive Ilze Volframa. Eiropas čempionāta kvalifikācijas sacensībās kaprālis Sandris Šika, sasniedzot vienu no labākajiem rezultātiem, kvalificējās finālam. Tomēr lielā atbildības nasta, kas gūlās uz Sandra pleciem, un pieļautās tehniskās kļūdas šaušanā un paukošanā, kā arī neveiksmīgā zirga izloze liedza cerēt uz augstām vietām. Par drošsirdīgo lēmumu izstāties no jāšanas sacensībām, saudzējot zirga veselību, žurnāla «Sports» žurnālists Dainis Caune izvirzīja Sandri Šiku gada balvai par godīgu cīņu.

Pēc Eiropas čempionāta noslēguma «Tēvijas Sargs» uz sarunu aicināja NBS sporta kluba sporta instruktora kaprāli Sandri Šiku.

— Pagājušajā sezonā, izcīnot 3. vietu Pasaules kausa finālā, tu pierādīji, ka esi stabils Latvijas izlases dalībnieks un esi spējīgs cīnīties ar

pasaules elites pieccīņniekiem. Kā tu vērtē savu izaugsmi pēdējo gadu laikā?

— Rezultātu izaugsme un stabilitāte ir skaidrojama ar starptautisku sacensību pieredzes uzkrāšanos vairāku gadu garumā. Esmu analizējis pieļautās kļūdas un neveiksmes gan treniņos, gan sacensībās. Uzskatu, ka svarīgi ir vadīties pēc savām iekšējām izjūtām un spēt sevi kontrolēt.

Pēdējo gadu laikā treniņprocesā nekādas kardinālas izmaiņas neesmu veicis.

— 2007. gads ir pirmsolimpiskā sezona, kad pieccīņniekiem tiek dota iespēja cīnīties par olimpiskajām ceļazīmēm. Kā tu esi plānojis aizvadīt šo sezonu — liekot uzsvāru uz Pasaules

kausā posmiem vai Eiropas čempionātu Rīgā?

— Šajā sezonā esmu startējis CISM pasaules čempionātā, vairākos Pasaules kausa posmos, Eiropas čempionātā un dažāda mēroga starptautiskajās sacensībās. Pasaules pieccīņnieku rangā patlaban atrodos 45. vietā. Lai kvalificētos finālam, bija jāpakāpjas vismaz uz 36. vietu.

Diemžēl sezonas sākumā treniņu procesu negatīvi ietekmēja vairāki faktori, kas liedza pilnvērtīgi sagatavoties sezonas svarīgākajiem startiem. Joprojām bija jūtams nogurums pēc garās 2006. gada sezonas, kas beidzās tikai novembra vidū. Sacensībās neveiksmīgi guvu traumu (labās kājas muskuļa

plūsums) un biju spiests izlaist vairākus treniņus. Nopietnas veselības problēmas piemeklēja arī manu ilggadējo treneri Aināru Leju. Paldies dievam, trenera veselība uzlabojās, un mēs vairāk laika varējām veltīt paukošanas individuālajām nodarbībām, kas deva rezultātus. Kā piemēru varu minēt CISM un Eiropas čempionātu. Domāju, ka šogad mana fiziskā kondīcija nav sliktāka kā pirms gada, tomēr atsevišķas kļūdas tehniskajās disciplīnās liedza iespēju startēt Pasaules kausa finālā.

Šogad konkurence ir krasi pieaugusi sakarā ar to, ka Pasaules kausa fināls notiks Pekinā, 2008. gada olimpiādes mājvietā. Līdz ar to visiem ir vēlēšanās izmēģināt jaunās olimpiskās bāzes.

— **Vēl nesen Brazīlijas galvaspilsētā Riodežaneiro notiekošajā CISM pasaules čempionātā modernajā piecīnā, izcīnot zelta medaļu, tu kāpi uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena. Kādas ir izjūtas, izcīnot zelta medaļu?**

— Patīkami ir uzvarēt CISM pasaules čempionātā. Man ir liels prieks un gandarījums par ieguldīto laiku un darbu treniņos. Liels prieks bija dzirdēt skanam Latvijas valsts himnu un redzēt plīvojam savas valsts karogu.

— **CISM pasaules čempionātā tu uzvarēji divās atsevišķās disciplīnās — paukošanā un jāšanā. Kā tu pats vērtē, kura disciplīna tev padodas vislabāk?**

— Paukošanā mans galvenais trumpis ir cīņa ar kreiso roku un špaga ar taisno rokturi. Konkurentiem esmu ļoti neērts pretinieks un zināmas bailes esmu iedvesis ar dūrienu kājā. Parasti sacensībās pusi cīņu uzvaru tieši ar šo paņēmienu.

Viens no lielākajiem pārsteigumiem, kas piecīnā var atgadīties, ir neveiksmīga zirga izloze. Ļoti daudzi sportisti, kas pēc pirmajām trijām disciplīnām ir līderpozīcijās, pēc neveiksmīgas zirga izlozes var noslīdēt uz trešo desmitu. Varētu pat teikt, ka jāšana zināmā mērā ir laimes spēle un pilnīgi neprognozējama disciplīna. Jāšanā galvenais nosacījums ir prast novērtēt zirgu, viņa spējas un meistariības līmeni. Es priekšroku dodu ātriem zirgiem.

— **Eiropas čempionāta atlases sacensībās tu biji līderu pulkā, tomēr starts finālā tev tik labi nepadevās.**

— Mans galvenais mērķis, ko sev izvirzīju pirms Eiropas čempionāta, bija

kvalificēties finālam. Mājās startēt bija ļoti grūti, jo izjutu milzīgu spiedienu no masu mediju, sporta funkcionāru un līdzjutēju puses. Pēc veiksmīgā starta kvalifikācijas sacensībās, biju pilns cerību un apņēmības cīnīties par augstām vietām finālā.

Finālā vienīgais, kur sev varu ko pārmet, ir paukošana, jo manis sasniegtais rezultāts nebija adekvāts spējām. Izskaidroju to ar nogurumu, kas bija sakrājies no pusfināla. Vislielāko sarūgtinājumu sagādāja jāšana, jo tāda situācija man gadījās pirmo reizi. Žel, ka ne visi saprata lietas būtību un centās pārmet nespēju cīnīties. Šajā situācijā ieguvējs bija zirgs, jo apdraudēta bija viņa veselība. Par laimi, veterinārārstiem izdevās glābt Grācijas (zirga vārds) dzīvību.

— **Kā tu plāno aizvadīt sezonas noslēguma posmu?**

— Gatavojoties pasaules čempionātam, kas notiks augusta vidū Vācijā, mēs aizvadīsim mācību un treniņu nometni Čehijā, kā arī piedalīsimies vairākās starptautiska mēroga sacensībās.

Pirmo reizi pasaules čempionātā Latvijas modernās piecīņas vīriešu izlase tiks pārstāvēta arī stafetes disciplīnā.

Sākums 27. lpp.

līdz šautuves ugunsliņijai, jāpielādē trieciensautene un jāznīcina 50 m attālumā esošais mērķis. Visveiksmīgāk ar šo uzdevumu, kas prasīja gan ātrumu distancē, gan precizitāti šaušanā, tika galā ZS Stud. bat. sportisti. Otro vietu sev nodrošināja ZS 17. pretgaisa aizsardzības bataljona zemessargi, savukārt bronzas godalgas izcīnīja NBS Militārās policijas biatlona izlase.

3000 m skrējienā bija vērojama vairāku Latvijas izlases dalībnieku cīņa par uzvaru. Ar lielisku finiša spurtu pirmo vietu izcīnīja ZS Stud. bat. zemessargs Valērijs Žolnerovičs (9:00), otro — ZS 55. KB zemessargs Jānis Razgalis (9:03,7), bet trešajā vietā ierindojās Latvijas orientēšanās izlases līderis Mārtiņš Sirmāis (ZS 25. KB, 9:12,0).

Otrā disciplīna, kur savus spēkus un precizitāti apliecināja vienību komandieri, bija granātas mešana mērķī. Katrs dalībnieks izpildīja desmit metienus mērķī no 20 m attāluma. ZS 25. KB komandieris pulkvežleitnants Valērijs Gabduļins bija vienīgais, kas raidīja visas granātas centrā, sasniedzot maksimālo punktu summu (300).

Sacensības virves vilkšanā norisinājās dienas karstākajā laikā, kad termometra stabiņš sasniedza 27 grādus. Sportistus atbalstīt bija ieradies arī NBS komandieris brigādes ģenerālis Juris Maklakovs un NBS Apvienotā štāba priekšnieks Andis Dilāns. Ar skaļām līdzjutēju ovācijām un neatlaidīgu komandas darbu par sporta spēļu uzvarētājiem kļuva ZS 56. KB pārstāvji. Sudraba medaļas izcīnīja NBS Speciālo uzdevumu vienība, bet trešajā vietā ierindojās ZS Stud. bat. zemessargi.

Gulbenes biatlona šautuvē sporta spēļu dalībnieki varēja izmēģināt spēkus arī biatlona stafetē, kur katram dalībniekam bija jāveic 400 m gara distance līdz ugunsliņijai un ar piecām patronām jāšašauj pieci mērķi. Par katru nesašauto mērķi dalībnieks veica 50 m soda apli. Par šo sacensību uzvarētājiem kļuva ZS 51. KB komanda (8:18,0), tikai nedaudz atpalika ZS 56. KB sportisti (8:21,8), un trešo labāko laiku uzrādīja NP 3. RNC komandas pārstāvji (8:28,5).

Par tradīciju kļuvusi militarizētā stafete arī šoreiz izraisīja vētrainas emocijas skatītāju un dalībnieku vidū.

Veicot apli pa stadionu, dalībniekam bija jāpārvar dažādi šķēršļi — koka barjera, tīkla tunelis, jānes 30 kg smagas smilšu kastes. Vienlaikus distancē devās trīs komandas, kas palielināja sacensību spriedzi. NBS SVPDD komandas sportisti tikai par divām sekundēm apsteidza otrās vietas ieguvējus NBS Militārās policijas karavīrus. Bronzas godalgas izcīnīja 2004. gada sporta spēļu čempioni — NAA komanda.

Sacensību otrās dienas noslēgumā tika noskaidroti NBS čempioni un godalgoto vietu ieguvēji basketbolā vīriešiem. Bronzas medaļas izcīnīja Nacionālā aizsardzības akadēmija. Par NBS čempionāta uzvarētājiem kļuva SVPDD karavīri, kas sīvā cīņā uzveica ZS 56. KB basketbolistus.

Sacensību noslēguma ceremonijā tika apbalvoti NBS un Zemessardzes sporta spēļu uzvarētāji kopvērtējumā. Lai noskaidrotu uzvarētājus, papildus tika vērtēta arī vienības komandiera izcīnītā vieta šaušanā ar dienesta pistoli. Par sacensību uzvarētājiem sīvā cīņā kļuva NBS SVPDD karavīri (viņu vienības komandiera sniegums bija labāks), otrajā vietā — ZS 56. KB, bet trešajā — ZS 25. KB.

Fotokonkurss «Karavīri dienestā»

Ir noslēdzies fotokonkursa trešais mēnesis. Žūrija, izvērtējot iesūtītās fotogrāfijas, izvēlējās trīs labākās.

Šā mēneša galvenā balva tiek piešķirta Guntim Skunstiņam, bet veicināšanas balvas — 2. vietas ieguvējai Ingai Circenei un 3. vietas ieguvējai Santai Barkēviča.

Paldies visiem fotokonkursa dalībniekiem par iesūtītajām fotogrāfijām.

Uzvarētājus par balvu saņemšanu informēsim personīgi.

2. vieta — «Arī karavīri tikai par mieru» (Inga Circene).

Militārais žurnāls «Tēvijas Sargs» sadarbībā ar Aizsardzības ministriju un Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem izsludina fotokonkursu «Karavīri dienestā».

Lai piedalītos konkursā, jāatsūta fotogrāfija, kas uzņemta dienesta laikā miera uzturēšanas operācijā Kosovā, Afganistānā vai Irākā vai pildot citus dienesta pienākumus.

Par fotokonkursu

Konkurss ilgs 8 mēnešus — no 2007. gada maija līdz decembrim. Konkursā katru mēnesi tiks noteikts uzvarētājs, kas iegūs ikmēneša balvu. Mēneša uzvarētāju noteiks militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» izveidota žūrija:

VA «Tēvijas sargs» fotogrāfs Gatis Dieziņš,
VA «Tēvijas sargs» fotoredaktors Normunds Mežiņš
un «AJ Studio» fotogrāfs Aigars Jansons.

Sūtīt drīkst tikai paša konkursanta uzņemtas fotogrāfijas. Cita autora fotouzņēmumu drīkst iesūtīt tikai tad, ja autors devis rakstisku piekrišanu.

1. vieta — «Uz riska robežas»
(Guntis Skunstiņš).

3. vieta — «Topošie kareivji»
(Santa Barkēviča).

Fotogrāfijas jāsūta militārajam žurnālam «Tēvijas Sargs» Jeruzālemes ielā 2/4, Rīgā, LV-1010, vai arī uz redakcijas e-pastu: redakcija@sargs.lv ar norādi «Fotokonkursam».

Iesūtītos darbus redakcija atpakaļ neizsniegs.

Dalībnieks katru mēnesi konkursam drīkst sūtīt ne vairāk kā trīs fotogrāfijas.

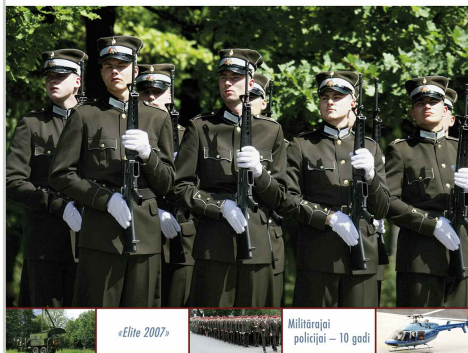
Balvas

Katru mēnesi žūrija noteiks trīs labākās fotogrāfijas, kuru autori saņems Aizsardzības ministrijas, Nacionālo bruņoto spēku un VA «Tēvijas sargs» balvas.

Konkursa pēdējā mēnesī — decembrī — žūrija izvērtēs visas ikmēneša labākās fotogrāfijas un noteiks konkursa uzvarētāju, kas saņems galveno balvu.

Tēvijas Sargs

1997
LATVIJAS
MILITĀRAIS
JOURNAL
FACIL
SOCIÉTÉ
militārais
žurnāls

Uz 1. vāka — Nacionālo bruņoto spēku Štāba bataljona karavīri Rīgas Brāļu kapos Valsts prezidenta inaugurācijas pasākumu laikā šā gada 8. jūlijā.

Vāka foto — Gatis Dieziņš.

Šā gada 27. jūnijā aizsardzības ministrs Atis Slakteris apbalvoja Latvijas Valsts prezidenti Vairu Vīķi-Freibergu ar aizsardzības ministra apbalvojumu — goda zīmi «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā».

Apbalvojums tika pasniegts, lai pateiktos par ilggadējo prezidentes ieguldījumu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) attīstībā un Latvijas virzībā uz NATO.

«Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga ar augstu atbildību un kompetenci pildījusi Nacionālo bruņoto spēku virspavēlnieces pienākumus. Apmeklējot NBS vienības un tiekoties ar karavīriem, Vaira Vīķe-Freiberga rūpīgi sekojusi līdzi situācijai bruņotajos spēkos un devusi lielu ieguldījumu to attīstībā. Paužot objektīvu vērtējumu par norisēm bruņotajos spēkos un ar patiesu cieņu izturoties pret karavīra profesiju, Vaira Vīķe-Freiberga ir veicinājusi NBS prestižu sabiedrībā,» teikts aizsardzības ministra pavēlē.

Sagatavojusi Zane Šmite. Foto — Gatis Dieziņš.

Reģistrācijas apliecība nr. 90001846974
Izdevējs — VA «Tēvijas sargs»
Dibinātājs — LR Aizsardzības ministrija
Redakcijas adrese:
K. Valdemāra ielā 10/12, Rīgā, LV-1010
Tāl. 7114783, 7114788, fakss 7114784
e-mail: redakcija@sargs.lv

<http://www.sargs.lv>

Eiropas Militārās preses asociācijas biedrs

Iespiests SIA «Premo» tipogrāfijā
Biķernieku ielā 18, Rīgā
Iespieduma veids — ofsets
Metiens — 5000 eks.

Galvenā redaktore
Līga Lakuča — 7114783
Redaktora vietniece
Zane Šmite — 7114791
Militārais konsultants
Jānis Kušķis — 7114786
Korektore
Rasma Priekule
Maketētājs
Aigars Nesters — 7114791
Žurnāliste
Ilze Lavrinoviča — 7114785

Žurnāla «Tēvijas Sargs» padome:
NBS komandieris brigādes ģenerālis
Juris Maklakovs,
Zemessardzes komandieris pulkvežleitnants
Juris Bezzubovs,
AM valsts sekretāra vietnieks aizsardzības plānošanas jautājumos
Jānis Karlsbergs,
Nacionālās aizsardzības akadēmijas rektors pulkvežleitnants
Gunārs Upītis,
NBS Rekrutēšanas un atlases centra priekšnieks pulkvežleitnants
Valerians Supe,
AM Sabiedrisko attiecību departamenta direktors
Airis Rikveilis

Red. pārstāvis ASV
V. Kukainis
237 Springmont Road. Northfield,
OH 44067, USA. Tālrunis (330) 467 1232.
e-pasts: dvkukainis@aol.com
Red. pārstāve Vācijā
I. Marx
Tālrunis 89 4530 1802,
e-pasts: iveta_marx@web.be
Red. pārstāvji Kanādā:
V. Dreifelds
90 Cornell Ave. Scarbo-rough, ON M1N 2Y4
Canada,
J. Bilinskis
210-570 Proudfoot Lane,
London, ON N6H 4Z1, Canada.
Tālrunis 519 474 1080
Red. pārstāvis Austrālijā
J. Vējiņš
17 Inverell Ave., Mt. Waverley, Vic. 3149
Tālrunis 61 3 9802 9913
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar autoru viedokli.
Autoru manuskriptus atpakaļ neizsniedz.

SPECIĀLO UZDEVUMU VIENĪBA

Nāc, nokārto iestājpārbaudījumus
un kļūsti par mūsējo!

Ja esi nokārtojis Nacionālo bruņoto spēku fiziskās sagatavotības normatīvus un saņēmis teicamu vai labu novērtējumu, tu vari divu dienu laikā nokārtot SUV mācību grupas uzsākšanas normatīvus.

Normatīvu kārtošanas dienas:

2. un 3. augusts,
4. un 5. augusts.

Rīgā, Dzintara ielā 63,
Daugavgrīvā.

Prasības kandidātam:

veselības kategorija 6A; nav kriminālas pagātnes; iepriekšējs dienests (ir iespēja pabeigt profesionālā militārā dienesta kandidāta kursu Alūksnē); vidējā izglītība; Latvijas Republikas pilsonība.

Pirmajā dienā

Peldēšana — 500 metri 16 minūtēs.

Ķermeņa augšdaļas pacelšana («presīte») — 65 reizes 2 minūtēs.

Atspiešanās balstā gulus — 65 reizes 2 minūtēs.

Pievilkšanās pie stieņa — 12 reizes.

Kross — 5000 metri 23 minūtēs vai ātrāk.

Otrajā dienā

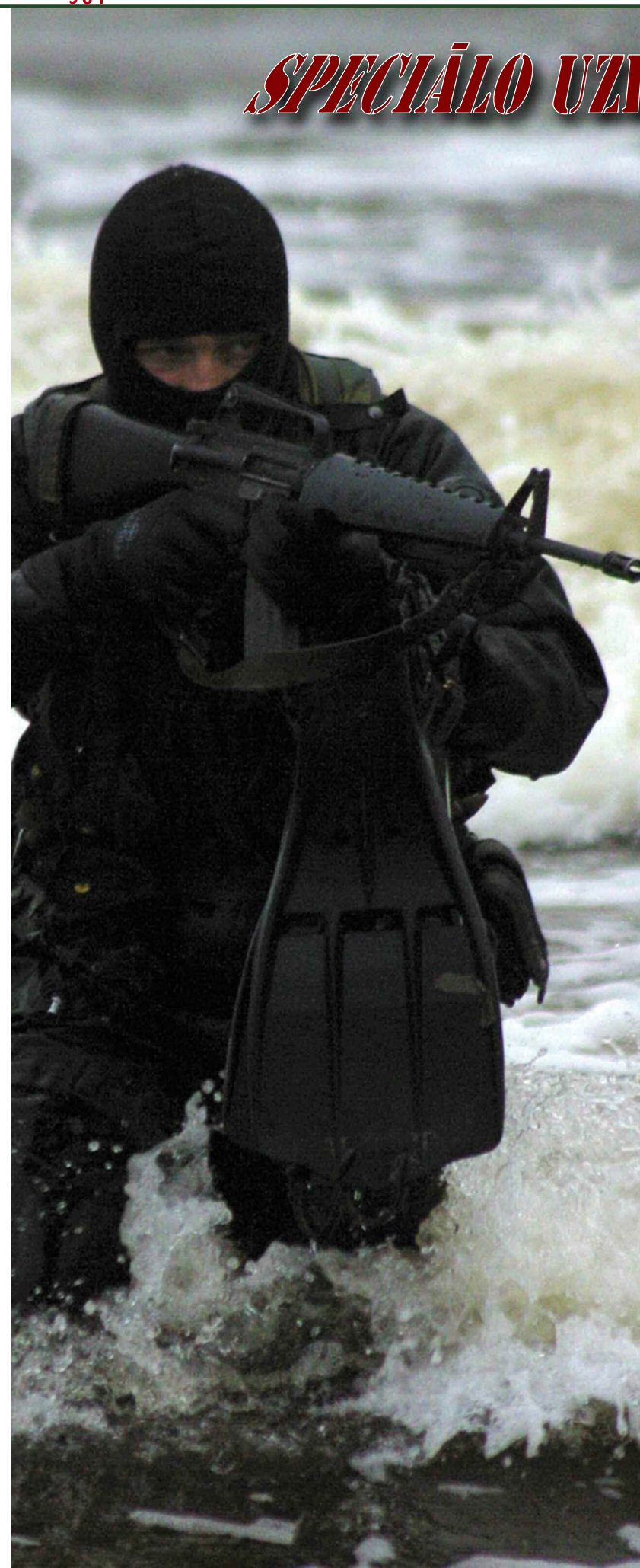
20 kilometru pārgājiens ar 20 kilogramu smagumu jāveic 3 stundās un 20 minūtēs vai ātrāk.

Normatīvu kārtošanā vajadzīgs:

sporta tērps un sporta apavi, peldbikses un lauka formas tērps (vai līdzīgs ietērps) ar piemērotiem zābakiem un mugursomu (vai arī SUV to nodrošinās) 20 kilogramu smaguma ievietošanai.

Papildu informācija un iepriekšēja pieteikšanās

pa tālruni 7840680 vai 7840691

TENZEMĒLA
BRĪVĪBAI

 Tēvijas Sargs

N r . 7 | T E V I J A S S A R G S | J O L I J S | 2 0 0 7

